

DOGADAJI OPSTEG KARAKTERA

1. februar

VS NOV i POJ (ekonomsko odeljenje) uputio Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ (za intendanturu) uputstva o snabdevanju i o rešavanju teških problema ishrane, o čuvanju i opravci odeće i obuće i o strukturi intendantura; ujedno nalaže da se pri Stabu korpusa otvori intendantski kurs.

VŠ NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku: jednu diviziju 6. korpusa NOVJ staviti na raspolaganje VS NOV i POJ i pristupiti formiranju nove divizije.

VŠ NOV i POJ uputio Štabu 2. udarnog korpusa NOVJ direktivu: da se NOP odredi na Kosovu, ukoliko ne mogu opstati na svom području, osalone na slobodnu teritoriju koju drži 2. udarni korpus; dr. partijska rukovodstva moraju održavati stalne veze s partijskim organizacijama na terenu.

3 februar

VS NOV i POJ uputio depešu GS NOV i PO za Hrvatsku: traži da se za formiranje inžinjerijske brigade uputi do kraja februara 250 boraca, od kojih SO: stručnjaka svih zanata, i da ljudstvo mora biti sposobno za borbu i pokret.

4. februar

CK KPJ uputio depešu CK KPH: deo Bosanske krajine na levoj obali r. Une, s tamošnjim NOP odredima i partijskim organizacijama, i dalje ostaje pod rukovodstvom CK KPH i GŠ NOV i PO za Hrvatsku; delegate međunarodnog Crvenog krsta uputili u VŠ NOV i POJ.

VŠ NOV i POJ uputio depešu GŠ NOV i PO za Hrvatsku: obaveštava da je predstavnik rukovodstva HSS Tomo Jančiković, po direktivi predsednika HSS Vladimira Mačeka, stigao u Kairo i preko izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije tražio da ide u London i da se poveže s Jurjem Krnjevićem i drugim rukovodiocima HSS, inače članovima izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije, radi pojačane borbe protiv NOP-a.

VS NOV i POJ uputio depešu GŠ NOV i PO za Hrvatsku: odobrava sporazum koji je predstavnik 4. korpusa NOVJ utanacio sa Huskom Miljkovićem, komandantom muslimanske milicije u Cazinskoj krajini, u vezi sa prelaskom ovoga na stranu NOVJ: daje direktivu da se u jedinice pod komandom Huske Miljkovića uputi dovoljno rukovodećeg kadra, nastojeći da to budu muslimani (ukoliko ih nema dovoljno, tražiti ih od Štaba 5. udarnog korpusa NOVJ).

Februar p.

NKO.T doneo odluku da se pregovori između izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije i njega i dalje vode isključivo s pozicija odluka II zasedanja AVNOJ-a

6. februar

VŠ NOV i POJ uputio GŠ NOV i PO za Hrvatsku direktivu: oficiri savezničkih vojnih misija mogu prisustvovati operacijama naših jedinica; oni treba da se uvere u požrtvovanost i hrabrost naših boraca i da osete teškoće našeg ratovanja.

7. februar

Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio depešu GŠ NOV i PO za Hrvatsku: odobrava dolazak jednog američkog i jednog britanskog oficira u savezničku vojnu misiju pri Stabu 4. korpusa NOVJ; saopštava da je odobrio dolazak savezničke vojne misije u Stab 10. korpusa NOVJ; traži da se odredi mesto na koje će se iz aviona bacati materijal za 10. korpus NOVJ.

U Monopoliju (u Italiji) uspostavljena baza Ratne mornarice NOVJ.

8. februar

CK KPJ uputio direktivno pismo Oblasnom komitetu KPH za Dalmaciju: ukazujući na nedostatke i greške koje su se pojavile u radu partijskih rukovodstava i organizacija i drugih narodnooslobodilačkih organizacija u vremenu od kapitulacije Italije traži se da se razvija svesna, dobrovoljna disciplina svih boraca, energično iskorenjuje lokalpatriotizam, jer se jedinstvo vojske ima čuvati kao ženica oka, poveća briga za prijem novih članova KPJ u jedinicama, pruži veća pomoć organizacijama SKOJ-a, podiže kulturni i politički nivo boraca; posebno ističe da je na području Dalmacije, gde se održava kontakt sa inostranstvom, svaki borac i starešina obavezan da dostojno reprezentuje našu vojsku i naš narod, da svakog našeg čoveka treba učiti beskrajnoj vernosti svome narodu.

1944. februar

DOGADA.II OPŠTEG KARAKTERA

februar 1944.

9. februar

— Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito izdao naredbu o organizaciji i strukturi štabova korpusa. Slab korpusa ima operativni deo i korpusnu vojnu oblast; operativni deo ima odsek operativni za vezu, obaveštajni, za naoružanje, intendanturu, sanitet i vojni sud; korpusna vojna oblast, kojom rukovodi zamenik komandanta, ima odsek za mobilizaciju, za saobraćaj, ekonomski, sanitetski, za zaštitu naroda i oblasni vojni sud; u slučaju odlaska operativnog dela štaba, rukovođenje jedinicama na području korpusa preuzima zamenik komandanta. Naredba precizira izvršne organe: komande područja (koje obuhvataju jednu ekonomsku teritorijalnu celinu od 2 — 3 sreza), komande mesta i seoske straže, njihov sastav i zadatke. Divizije koje su vezane za jednu teritoriju uspostavljaju vojnu vlast u duhu ove naredbe. Ukinju se sve dotadašnje naredbe o organizaciji vojne vlasti u pozadini. (Tumačenja i razjašnjenja ove naredbe data su od strane VS 23. februara 1944.)

- Stab mornarice NOVJ obavestio VS NOV i POJ da su saveznici predložili da se na o. Visu, uz njihovu pomoć u materijalu i instruktorima, otvoriti diverzantski kurs. To je VS NOV i POJ 10. februara odobrio.
- U savezničkoj Vrhovnoj komandi za Evropu utvrđen konačan plan za iskrcavanje savezničkih snaga u Normandiji (šifra »Overlord«).

12. februar

— Predsednik NKOJ-a i vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio pismo predsedniku vlade V. Britanije Vinstonu Cerčilu, u kome mu saopštava zaključke sa savetovanja članova NKOJ-a i AVNOJ-a: jedinstvo jugoslovenskih naroda ne može postojati dok postoje dve vlade, jedna u Jugoslaviji a druga u Kairu; zato izbegličku vladu Kraljevine Jugoslavije treba raspustiti, a sa njom i formacije Draže Mihailovića; ta vlast mora da položi vlasti AVNOJ-a potpun račun o rashodovanju ogromnih suma narodnog novca; saveznici treba dn priznaju NKOJ kao jedinu vlast Jugoslavije; pitanje monarhije odlučilo bi se slobodnom voljom naroda posle oslobođenja zemlje; jedino pod tim uslovima Nacionalni komitet oslobođenja Jugoslavije bi bio spreman da sarađuje sa izbegličkom vladom Kraljevine Jugoslavije.

- VS NOV i POJ, obavestio Slab 3. udarnog korpusa NOVJ da je Stab 5. udarne divizije prebacio svoje snage na prostoriju Kalinovik — Foča i naredio mu da snage koje je predviđao za ovaj odsek zadrži i na prostoriji s. Bogovići — Rogatica — Sokolac radi obostranog dejstva na višegradskim komunikacijama.
- VS NOV i POJ uputio depešu GS NOV i PO za Hrvatsku: traži da se tenkisti, avijatičari i mornari upućuju u Drvar; pita da li postoji radio-veza sa rukovodstvom NOP u Zagrebu; da se američki avijatičari koji su se spustili na slobodnu teritoriju i nalaze se kod GS NOV i PO za Hrvatsku upute u Drvar, šefu savezničke vojne misije generalu Ficroju Maklinu.

70. februar

— U Kvebeku (u Kanadi) otpočeo osmodnevni sastanak između predsednika SAD Franklina Ruzvelta i predsednika vlade V. Britanije Vinstona Cerčila, na kome su prisustvovali britanski i američki načelnici generalitabova. Na njemu je utvrđeno britansko učešće u ratu protiv Japana i njihova zajednička politika u pogledu evropskih nacija.

13. februar

— Predsednik NKOJ-a maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio depešu izvršnim odborima ZAVNO Crne Gore i Boke i ASNO Sandžaka u kojoj traži podatke: o stanju stoke i stočnih stanica, o pripremama za ovogodišnju setvu i stanju poljoprivrednog alata, o broju izbeglog stanovništva, o zaraznim bolestima, javnim zdravstvenim službama i mogućnosti izolacije zaraznih bolesnika.

14. februar

— Štab nemačke 2. oklopne armije naredio podređenim štabovima i komandama: na ostrvima pohvatati sve stanovništvo sposobno za vojnu službu i otpremiti na kopno, uključiti u ustaško-domobranske jedinice, upotrebiti za rad na utvrđivanju obale ili uputiti u logore u unutrašnjosti zemlje; pripremiti evakuaciju stanovništva sa obalskog pojasa u slučaju iskrcavanja anglo-američkih snaga na dalmatinsku obalu.

— VŠ NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da jednom brigadom vrši pritisak ka Martin-Brodu, kako bi se oslabio pritisak nemačkih snaga koje iz rejona Bos. Grahova napadaju ka Drvaru.

— U vezi sa predlogom nekih trgovinskih firmi u Svajcarskoj, VŠ NOV i POJ uputio depešu GS NOV i PO za Hrvatsku: da poslovni krugovi u Svajcarskoj dostave katalog proizvoda i uslove prodaje, a VŠ će, čim bude moguće, u Svajcarsku poslati stručnu komisiju da tamo obrazuje odbor koji će raditi na tome da se razni materijali za obnovu zemlje dobiju pod što povoljnijim uslovima.

— VS NOV i POJ naredio Stabu 3. udarnog korpusa NOVJ da njegove jedinice razviju aktivnost na odseku Sarajevo — Višegrad, pošto neprijateljske snage vrše pritisak u Bosanskoj krajini. Ujedno ga obaveštava da je 5. udarnoj diviziji naređeno da iz rejona Foča sadejstvuje s njegovim jedinicama.

— Predsednik izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije Božidar Purić upozorio ambasadora Bogoljuba Jevtića, u Londonu: predstavniku Draže Mihailovića Lazareviću zabraniti davanje bilo kakvih izjava, jer one nanose štete ravnogorskoin pokretu.

15. februar — CK KPJ uputio direktivno pismo CK SKOJ-a: daje uputstva u vezi sa održavanjem II omladinskog kongresa; daje direktivu da se učvrste veze sa svim rukovodstvima SKOJ-a u zemlji, da se izradi opšti plan političkog rada za sve članove SKOJ-a.

Februar s. — Mačekova rukovodeća grupa HSS zaključila sporazum sa vladom NDH: da ustaše i domobrani, u času kapitulacije Nemačke, pomognu Mačeku u preuzimanju vlasti, a da rukovodstvo HSS uzme ustaške zločince pod svoju zaštitu.
— Na prostoriju Vinkovci — Ruma prebačena iz Slezije nemačka 13. SS divizija »Handžar« radi dejstva protiv jedinica NOV i PO Vojvodine u Sremu, a potom i u Bosni.

17. februar — Predsednik NKOJ-a i vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio AVNOJ-u nacrt državnog grba DF Jugoslavije.

11. februar VS NOV i POJ uputio direktivu Stabu 3. udarnog korpusa NOVJ: obaveštava da će 5. udarna divizija uskoro krenuti za Srbiju; naređuje da se na prostoriju Kalinovik — Foča — Goražde upute planirane snage koje će se povezati, s jedinicama 2. udarnog korpusa NOVJ u Sandžaku; ukazuje na znacaj rejona Kalinovika s obzirom na mogućnost savezničkog iskrcavanja, kao i na mogućnost dejstvovanja ka Trnovu. Sarajevskom polju 1 pruzi Pale — Sarajevo i povezivanje sa hercegovačkim snagama preko Uloga; naređuje da se 5. udarnoj diviziji dodeli radio-stanica i ističe da su uslovi za mobilizaciju povoljni.
— VS NOV i POJ uputio depešu Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ: 2. proleterska udarna i 5. udarnu diviziju NOVJ krenuće predviđenim pravcem (za prodor u Srbiju) pod komandom Štaba 5. udarne divizije NOVJ; naređeno je Stabu 3. udarnog korpusa NOVJ da jednu svoju diviziju uputi na prostoriju Kalinovik — Foča — Goražde, pošto je ta prostorija važna u slučaju savezničkog iskrcavanja na Jadranu; potrebno je da sandžačke jedinice drže rejon Cajnića i povezu se s kosovskim jedinicama.

20. februar — General Dušan Simović, bivši predsednik vlade Kraljevine Jugoslavije, izjavio preko londonskog radija: »Ne priznati Narodnooslobodilačku vojsku i narodnooslobodilački pokret znači — raditi protiv saveznika, za račun neprijatelja.*

21. februar — VS NOV i POJ uputio depešu GS NOV i PO za Hrvatsku: traži da se svi partizani vazduhoplovne, tenkovske i šoferske struke, bez obzira na dužnost i položaj, najhitnije upute Stabu 5. udarnog korpusa NOVJ, odakle će krenuti u SSSR radi obuke.
— VS NOV i POJ uputio depešu Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ: u zahvatu Lima, od sandžačkih jedinica i jedne crnogorske brigade, formirati diviziju; na odseku Podgorica (sada: Titograd) — Nikšić postaviti 3. udarnu diviziju NOVJ (dve crnogorske brigade) a u Primorje već formiranu Primorsku operativnu grupu (koja ima uslove za preformiranje u diviziju); brigade popuniti snagama iz odreda, a odrede svesti na najnužniju mjeru: izraziti jači neposredan uticaj na mlade brigade; ovim bi bila završena globalna formacija Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ (unutar koje izvršiti popunu i dalje razvijati jedinice).
— U britanskom parlamentu predsednik vlade V. Britanije Winston Cerčil izneo zaključke svoje vlade u pogledu stanja u Jugoslaviji i, između ostalog, rekao: »Partizanski pokret ubrzo je brojno nadmašio snage generala Mihailovića. Ne samo Hrvati i Slovenci, već i veliki broj Srba prišao je maršalu Titu, i u ovom momentu on ima više od četvrt miliona ljudi sa sobom i velike količine naoružanja otetog od neprijatelja... U ovim herojskim snagama i oko njih razvio se nacionalni pokret ujedinjenja. Komunistički delovi imali su čast da počnu prvi U maršalu Titu partizani su našli istaknutog vođu, slavnog u borbi za slobodu.«

22. februar — VS NOV i POJ naredio Slabu 2. udarnog korpusa NOVJ: da u Stab 5. udarnog korpusa najhitnije uputi preostalo vazduhoplovno, tenkovsko i šofersko osoblje; da povrati deo istog ljudstva koje je upućeno ka o. Visu, jer će svi biti upućeni na obuku u SSSR; ujedno ga je obavestio da Stab mornarice traži s njim vezu radi organizacije dotura materijala na delu obale između Dubrovnika i Boke.

23. februar

- Iz Drvara CK KPJ uputio CK KPH direktivno pismo: ukazuje na nepravilne stave u pismu Agitpropa CK KPH upućenom divizijskim komitetima, na iluzije da se NKOJ nalazi pred neposrednim priznanjem od strane saveznika, na sektaški stav prema zapadnim saveznicima, na nepravilno gledanje na partijske kurseve i druge oblike kulturno-prosvetnog rada; ističe potrebu za još većom popularizacijom KPJ, njenog autoriteta i njene Unije, jer je ona »jedna od glavnih temelja za učvršćenje bratstva naroda Jugoslavije i stvaranja naše zajedničke države«; traži da se sav partijski materijal o organizacionim promenama i o političkoj liniji šalje na uvid CK KPJ; zabranjuje da agitpropi upućuju pisma divizijskim komitetima i partizanskim organizacijama na terenu, da organizuju partijske kurseve i da kritikuju komitete u vojski i na terenu, jer to mogu da čine samo odgovarajući centralni komiteti. I . Ub
- Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio borcima, komandirima, komandantima i politkomesarima NOV i POJ poruku povodom 23. februara, 26-godišnjice Crvene armije. U poruci se ističe: Crvena armija nanosi sve strašnije udarce fašističkim osvajačima, a njen pobedonosni marš prema zapadu radosno odjekuje u srcima svih porobljenih naroda Evrope; praznik Crvene armije podstiče njene pripadnike na još snažniji udarac protiv fašizma; laj praznik podstiče i pripadnike NOV i POJ na još nemilosrdniju borbu protiv okupatora i njegovih domaćih slug; Crvena armija služi kao primer herojstva i rodoljublja. Na kraju se pripadnici NOV i POJ pozivaju da poslednjim odlučnim borbama počnu da su dostojni saborci savezničke herojske Crvene armije.
- Povodom godišnjice Crvene armije, CK SKP (b) istakao, pored ostalih, sledeću parolu: »Junački partizani Jugoslavije, vaša borba za slobodu i nezavisnost domovine služi svim porobljenim narodima Evrope kao primer koji ih oduševljava! Živeo herojski narod Jugoslavije i njegova hrabra Narodnooslobodilačka vojska koja se samopregorno bori protiv fašističkih osvajača!«
- Načelnik saniteta VS NOV i POJ uputio direktivu Slabu 2. udarnog korpusa NOVJ u vezi s pojmom velike epidemije gripe: traži da se odmah preduzmu mere za sprečavanje epidemije i u tu svrhu izdaje uputstvo svim potčinjenim jedinicama.
- Na aerodrom kod Bos. Petrovca avionom stigla iz Barija (u Italiji) sovjetska vojna misija pri VS NOV i POJ, sa generalom Kornejevom na čelu. Ona je sutradan došla u Drvar, u sedište VS NOV i POJ.

24. februar

- U Drvaru predsednik NKOJ-a i vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito priredio svečanu večeru u čast dolaska sovjetske vojne misije. Pozdravljajući njene članove on je rekao: »Mi smo vas odavno očekivali. Naši narodi, naši bорци, komandiri i politkomesari sa čežnjom su očekivali dan kada će vas videti u svojoj sredini*. Sef sovjetske misije general Kornejev zahvalio se i, pored ostalog, rekao: >Ja vas pozdravljam kao najtalentovanijeg organizatora i rukovodioca Narodnooslobodilačke vojske herojskog jugoslovenskog naroda. Jugoslovenski narod i njegova Narodnooslobodilačka vojska u teškim uslovima našli su u sebi snage da se bore i da nanose udarac za udarcem nemačko-fašističkim zavojevacima. Takav narod nikada neće biti pod fašističkom čizmom«. Sef britansko-američke vojne misije pri VS NOV i POJ general Eicroj Maklin pridružio se dobrodošlici i rekao: »Ovdje u Jugoslaviji general Kornejev moći će da vidi, kao što sam i ja video, početke nove Evrope. Uveren sam da će ga ono što bude video ispuniti entuzijazmom i poverenjem u budućnost... Međutim, posledice tog pokreta prelaze okvire Jugoslavije. Narodnooslobodilačka vojska veže veliki broj neprijateljskih divizija, čije bi snage inače bile upotrebljene na istočnom ili na italijanskom frontu, ili kao odbrana od velike savezničke invazije koja će uskoro započeti na zapadu Evrope. To je vrlo stvaran i važan doprinos savezničkom ratnom naporu. Nadajmo se da će slavni primer Jugoslavije probuditi ostale potlačene narode Evrope da ustanu protiv zajedničkog neprijatelja i da će gnušne snage fašizma uskoro pasti zgažene snagom ujedinjenih naroda.«

CK KPJ uputio telegram Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ u vezi sa održavanjem II omladinskog kongresa: kongres će se održati sredinom aprila; iz Crne Gore će doći 40 delegata, iz Srbije 30, iz Makedonije 20, iz Sandžaka 15, s Kosova i Metohije 15, doći će omladinske delegacije iz Albanije, Grčke i Bugarske; sve delegacije se prikupljaju u Crnoj Gori, kod Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ; o svemu ovome obavestiti zainteresovana rukovodstva. Ujedno se ističe da politodel koji se nalazi u Južnomoravskoj NO brigadi ostaje na radu u njoj.

25. februar

- Predsednik vlade V. Britanije Winston Cerčil obavestio vrhovnog komandanta NOV i POJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita da je već naređeno da britanski oficiri budu povućeni iz četničkih štabova i predložio mu povratak kralja Petra n Karadžorđevića u Jugoslaviju.

26. februar

- Po odobrenju vrhovnog komandanta NOV i POJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita, na o. Vis stigao britanski mornarički komandos br. 43, jačine 500 ljudi.

1944. februar

BOSNA I HERCEGOVINA

februar 1944.

27. februar — VŠ NOV i POJ naredio Stabu mornarice da na o. Visu otvori artiljerijsku školu. Deo slušalaca poslaće vojna misija NOV i POJ pri savezničkoj komandi u Bariju (u Italiji).
28. februar — Iz Drvara CK KPJ uputio direktivno pismo pokrajinskom komitetu KPJ za Crnu Goru i Boku: ističe krupan napredak organizacije KP u Crnoj Gori i Boki u političkim i organizacionim pitanjima; ukazuje na izvesne slabosti u radu i kao najvažnije zadatke postavlja: dalje proširenje NOB-a povećanjem broja jedinica i njihovog brojnog stanja, učvršćivanje i razvijanje NO odbora, najaktivnije učešće komunista u izgradnji narodne vlasti.
29. februar — Nemački poslanik u NDH Zigfrid Kaše uputio ministarstvu inostranih poslova Trećeg Rajha izveštaj o zimskim operacijama nemačkih, ustaško-domobranksih i četničkih snaga; kaže da jedinice NOV i POJ nisu ozbiljno oslabljene; naprotiv, one sada pokazuju pojačanu aktivnost.
- Februar — Predsednik vlade V. Britanije Winston Cerčil poručio predsedniku NKOJ-a Josipu Brozu Titu: spremam je da kralju Petru II Karadordeviću savetuje da se odrekne Draže Mihailovića ako bi to omogućilo saradnju Nacionalnog komiteta i kralja.
- U Moskvi održan antifašistički Slovenski miting. On je pozdravio borce NOVJ, naglasivši da njihova herojska borba izaziva ushićenje celokupnog slobodoljubivog čovečanstva.
- U logoru Gravina (u Italiji), od Istrana. Primorskih Slovenaca, jednog bataljona Crnogoraca i izvesnog broja prezdravelih ranjenika, formirana 3. prekomorska brigada koja je kasnije ušla u sastav 26. divizije 8. korpusa NOVJ.
- Na o. Visu, po naredenju VŠ NOV i POJ, formirana škola mornarice NOVJ.

BOSNA I HERCEGOVINA

1. februar — Iz zasede na Zegulji (na putu Stolac — Ljubinje) delovi 10. hercegovačke udarne brigade 29. udarne divizije NOVJ uništili 6 kamiona sa obezbedenjem jačine voda iz sastava 1. bataljona 14. puka nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«. Istovremeno su sprečili intervenciju ojačane čete istog bataljona iz Ljubinja. Neprijateljski gubici: 32 mrtva i 9 zarobljenih vojnika, a gubici delova 10. brigade: 2 mrtva i 3 ranjena borca.
2. februar — Naredbom GS NOV i PO za Hrvatsku formiran štab Unske operativne grupe. On treba da rukovodi dejstvima jedinica u Cazinskoj krajini.
4. februar — Ojačana 10. hercegovačka udarna brigada 29. udarne divizije NOVJ napala posadu železničkih stanica Duži, Taleža i Jasenica-Lug i posadu mosta u Dražin-Dolu (tri čete 14. puka domobranske 6. pešadijske divizije i jednu četu četničke Trebinjske brigade). Ona je pri tome spalila dve železničke stанице i uništila jedan kamion i jedan teretni voz, a u drugom vozu, izbačenom iz šina, ubila 5 i ranila 20 nemačkih vojnika. Domobrani su imali 30 zarobljenih. 1 mrtvog i 1 ranjenog vojnika, a četnički gubici nisu poznati. Brigada je imala 4 ranjena borca. Zaplenila je: 2 p. mitraljeza, 2 automata, 28 pušaka i 15.000 puščanih metaka.
5. februar — Iz Ljubinja, Stoca, Bileće i Trebinja dve nemačke pukovske borbene grupe, jedna iz 7. SS divizije > Princ Eugen, a druga iz 181. pešadijske divizije, ojačane delovima četničkog Trebinjskog korpusa i 14. puka domobranske 6. pešadijske divizije (oko 4.000 vojnika), počele koncentričan napad s ciljem da 10. hercegovačku udarnu brigadu 1 Južnohercegovački NOP odred 29. udarne divizije NOVJ unište u okruženju (operacija »Falkenjagd 1. Do 16. februara neprijatelj je prokrstario okruženi deo slobodne teritorije, spalio 5 sela i uništil 2 mosta na r. Trebišnjici. Brigada i odred 29. divizije NOVJ izbegli su odlučujuće sudare s jačim neprijateljem, ali su mu u dvadesetak manjih akcija i diverzija naneli znatne gubitke, sprečivši pljačku i masovnije represalije. Drugi delovi 29. divizije razbili su jedan nemački bataljon kod s. G. i D. Meke Grude. Neprijatelj je imao blizu 200 mrtvih i preko 100 ranjenih (skoro isključivo nemačkih vojnika). Gubici jedinica 29. udarne divizije NOVJ: oko 20 mrtvih i preko 30 ranjenih boraca.
- Blizu s. Berega (kod Sokolea) 2. krajiška udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ vodila tročasovnu borbu protiv jednog bataljona ustaške 1. brigade i prisilila ga da se povuče u Rogaticu. Gubici neprijatelja: oko 60 mrtvih i ranjenih, a gubici 2. krajiške brigade: 9. mrtvih boraca.
7. februar — Održano okružno savetovanje SKOJ-a za okrug Podgrmeč. Analiziran je dotadašnji rad i postavljeni su budući zadaci.

1944. februar

BOSNA I HERCEGOVINA

februar 1944.

Na putu D. Vakuf — Jajce (kod s. Vijenca) 3. bataljon 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ napao iz zasede neprijateljsku kolonu od oko 50 kamiona (s vojnicima) koja se kretala prema Jajcu i naneo joj gubitke od oko 30 mrtvih i 40 ranjenih.

Kod Bijeljine, naredbom Štaba 18. udarne divizije NOVJ, od Mačvanske partizanske čete formiran Mačvanski NOP odred.

8. februar Od Cazinskog NOP odreda u V. Kladuši, po naređenju Štaba 4. korpusa NOVJ, formirana I. muslimanska brigada Unske operativne grupe.

10. februar Između s. Čađavice i s. Buševića Blatne delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ porušili železničku prugu Bos Novi — Bihać na 8 mesta. Saobraćaj je obustavljen 3 dana.

U s. Ponikvama (kod Cajniča) od delova 1. šumadijske i 1. južnomoravske NO brigade formirana 3. srpska NOU brigada. Ona je istog dana ušla u sastav 2. proleterske udarne divizije NOVJ.

U. februar Delovi nemačke 1. brdske divizije i 1. i 4. brigade četničkog 1. bosansko-krajiškog korpusa iznenadili delove 1. udarne brigade 9. divizije NOVJ i prodrli u Bos. Grahovo

12. februar Kod s. G. i D. Meke Grude (na putu Gacko — Bileća) tri bataljona 29. udarne divizije NOVJ razbili jedan bataljon nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«. Na bojištu je nadeno 118 poginulih nemačkih vojnika. Gubici bataljona 29. udarne divizije NOVJ: 10 mrtvih i 11 ranjenih boraca. Zaplenjeno je 5 p. mitraljeza i nekoliko desetina pušaka.

13/14. februar — Druga krajiška udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ i Romanijski NOP odred napali 24. bataljon ustaške 1. brigade i četnike u Rogatici. Zbog intervencije neprijatelja sa pravca Sokolca i Prače mesto nije zauzeto.
— Četvrta krajiška udarna brigada 5. udarne divizije NOVJ zauzela Goražde. Nemačke jedinice i četnici povukli su se.

15. februar — Izašao prvi broj lista »Zone kroz borbu«, organa AF2-a za istočnu Bosnu.

16. februar — Blizu Kozarca 2. bataljon 11. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ vodio borbu protiv jednog domobranskog bataljona (ojačanog sa 3 tenka) i naneo mu gubitke od oko 15 mrtvih i 20 ranjenih. Gubici bataljona: 6 ranjenih boraca

16/17. februar — Peta vojvodanska udarna brigada (ojačana 3. bataljonom 2. vojvodanske udarne brigade) 16. udarne divizije NOVJ, izvršila napad na Gračanicu i zauzela je (sem bolnice). U zoru, zbog jakog otpora neprijatelja, povukla se uz gubitke od 10 mrtvih i 31 ranjenog borca.

18. februar Naredbom Slaba 11. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ, od 50 boraca iz 12 krajiške udarne brigade, ponovo formiran Banjalučki NOP odred.

Naredbom štaba 11. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ, od boraca iz bivšeg Motajičkog NOP odreda, ponovo formiran Motajički NOP odred.

Naredbom Štaba 11. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ, od bivših boraca Tešanjsko-tesličkog NOP odreda, ponovo formiran Tešanjsko-teslički NOP odred.

Naredbom Štaba 11. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ, od 5. bataljona 5 krajiške NOU brigade, ponovo formiran Prnjavorški NOP odred.

U s. Brijesnici i Gračanici 16. udarna divizija NOVJ uništila ustaške posade, zatim porušila most na r. Spreči kod s. Karanovca i železničku prugu od Gračanice do Lukavca.

19. februar Cazinski partizanski bataljon Unske operativne grupe otpočeo dvodnevno razorenje žandarmerijske posade iz Cazina koja se povlačila prema s. Ostrošcu. Zarobljen je 31 žandarm, a zaplenjeni su 2 p. mitraljeza, 22 puške, 2 pištolja, 150.000 metaka i druga oprema.

21. februar Jedinice 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ, posle četvorocasovne borbe, odbile ispad nemačkih i četničkih snaga (jačine bataljona) iz Prijedora u pravcu s. Bastaha, nanevši im gubitke od oko 6 mrtvih i 13 ranjenih, uz sopstvene gubitke od 3 mrtva i 7 ranjenih boraca.

22. februar — U Vlasenici održano oblasno savetovanje SKOJ-a za istočnu Bosnu.
24. februar — Iz rejona Bileće 10. i 12. hercegovačka udarna brigada 29. udarne divizije NOVJ počele prodror prema Trebinju. U četvorodnevnim borbama, u sadejstvu sa delovima Južnohercegovačkog NOP odreda i Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ, one su u uporištima Mosko, Jasen, Viluse, Lastva i Zupci razbile delove četničke Trebinjske, Ljubinjske i Banjsko-vučedolske brigade. Zarobljeno je oko AO a poginulo preko 40 četnika. Zaplenjeno je: 1 top, 3 minobacača, 2 mitraljeza, preko 100 pušaka i veća količina municije. Uništena su 2 vozila i 3 mosta na r. Trebišnjici. Jedna četnička četa prešla je na stranu jedinica NOVJ.
25. februar Jedinice 16. udarne divizije NOVJ, posle dvodnevnih borbi, zauzele s. Celić (kod Brčkog), naneviši nemačkim jedinicama, četnicima i zelenokadrovcima gubitke od 135 mrtvih i ranjenih i 55 zarobljenih, uz sopstvene gubitke od 37 mrtvih i 39 ranjenih.
27. februar — Delovi 29. udarne divizije NOVJ ušli u Gacko, koje su prethodnog dana napustili delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«.
- Naredbom Štaba 4. korpusa NOVJ obnovljena Komanda Bihaćkog vojnog područja (obuhvatila srezove Bihać i Cazin).
28. februar — Na prostoriji s. Zakomo — s. Bereg (kod Rogatice) 17. majevička udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ vodila četvoročasovnu borbu protiv ustaša i četnika, naneviši im gubitke od oko 30 mrtvih. Brigada je imala 4 mrtva 16 ranjenih boraca.
29. februar — Kod s. Skokova (blizu Cazina) delovi 1. muslimanske brigade Unske operativne grupe napali i razbili neprijateljsku kolonu iz sastava nemačke 373. legionarske divizije. Neprijatelj je imao 8 mrtvih, 12 ranjenih i 7 zarobljenih vojnika, a zaplenjeno mu je: 2 minobacača, 3 mitraljeza, 17 pušaka i automata, 40.000 metaka, 150 mina i druga oprema.
- U Bijeljini, u prisustvu oko 400 delegata, otpočelo I oblasno partijsko savetovanje za istočnu Bosnu. Podneti su referati: o vojno-političkoj situaciji, o organizacionim pitanjima, o zadacima partijske organizacije u vojski, o NO odborima, SKOJ-u i AF2-U. Savetovanje je završeno 2. marta.
- Februar** — Spajanjem Posavskog i Trebavskog NOP odreda formiran Posavsko-trebavski NOP odred.
- Ponovo formiran Janjski NOP odred.
- Kod Fojnlce poginuo komandant Visočko-fojničkog NOP odreda Gliša Jankovlć, narodni heroj.
- Kod Mrkonjić-Grada, u borbi protiv nemačkih jedinica, poginuo zamenik političkog komesara bataljona 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije Jovan Vučković, narodni heroj.
- U s. Cesimu (kod Konjica), u borbi protiv četnika, poginuo politički komesar čete iz Mostarskog partizanskog bataljona Enes Orman, narodni heroj.

CRNA GORA

1. februar U rejonu s. Kamenskog i s. Rudine (na putu Nikšić — Vilusi) 1. i 2. bataljon 6. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ u jednodnevnoj borbi razbili četnike i odbacili ih ka Grahovu. Poginulo 10 četnika i više ih je ranjeno, dok su oba bataljona NOVJ imala 2 mrtva i 3 ranjena boraca.
- 1/2. februar Jedinice 6. crnogorske udarne i 4. bataljon 5. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ izvršile neuspeo napad na Grahovo, koje su branile 10. i 12. četa 334. puka nemačke 181. pešadijske divizije.
3. februar Naredbom Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ reorganizovan Komski NOP odred u Komski i Kolašinski NOP odred.
4. februar Iz Nikšića oko 600 nemačkih vojnika i četnika izvršilo ispad prema s. Kusidama. Na položajima kod s. Miločana, s. Stube, s. Kusida i s. Broćanca dočekali su ih 1. i 3. bataljon Nikšićkog NOP odreda i 1. bataljon 6. crnogorske udarne brigade Primorske operativne grupe i posle jednodnevne borbe odbacili u Nikšić naneviši im gubitke od 2 piriva. s ranjenih i 2 zarobljenih četnika. Jedinice NOVJ nisu imale gubitaka.

Na komunikaciji Danilovgrad — Nikšić jedinice 6. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ napale veću kolonu nemačkih vojnika. U borbi je poginulo 40 vojnika i zaplenjen je jedan kamion. Brigada je imala 7 mrtvih.

Februar p.

U duhu odluke VS NOV i POJ Stab 2. udarnog korpusa NOVJ formirao Primorsku operativnu grupu. U njen sastav su ušli: 2. dalmatinska udarna i 6. crnogorska udarna brigada, partizanski Bokeljski ». bataljon, Lovćenski i Nikšički NOP odred.

6. februar

U rejonu s. Gradac — s. Šljuke — s. Trnovice — s. Hoćevine (kod Pljevalja) nemačke snage, četnici i muslimanska milicija (oko UDO vojnika) napali 4. sandžačku brigadu GS NOV i PO za Sandžak. Pod pritiskom nadmoćnog neprijatelja ona se, posle višečasovne borbe, morala povući u pravcu s. Popova Dola i s. Sula. Pri povratku u Pljevlja neprijatelj je palio kuće i opljačkao sela Hoćevine, Sljivensko i Trnovice.

8. februar

U s. Broćancu (kod Nikšića) jedinice 6. crnogorske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ napale četnike i nanele im gubitke od 12 mrtvih i ranjenih i 45 zarobljenih. Brigada je imala 2 ranjena borca.

9. februar

Na komunikaciji Danilovgrad — Nikšić delovi 6. crnogorske udarne brigade Primorske operativne grupe napali nemačku kolonu koja je težila da se probije u Nikšić. Posle oštре višečasovne borbe neprijatelj je ponovo odbačen ka Danilovgradu uz gubitke od 2 mrtva, više ranjenih i 5 zarobljenih vojnika. Zaplenjeno je nešto pušaka 1 p. mitraljez i izvesna količina municije i druge opreme.

10. februar

U rejonu s. Prijevara (na komunikaciji Budva — Kotor) grupa partizana iz zasede napala i uništila kamion i ubila 2 nemačka vojnika.

13. februar

Po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ, a u duhu direktive VS NOV i POJ, na teritoriji Crne Gore osnovane tri komande vojnih područja — 1. komanda je obuhvatala nikšički i šavnički srez, 2. komanda — danilogradski, podgorički i cettinjski srez, 3. komanda — kolašinski, andrijevički i beranski srez.

Februar p. p.

U oslobođenom Bijelom Polju formirana Komanda vojnog područja za srezove pljevaljski i bjelopoljski.

16. februar

U Kolašinu održano II zasedanje ZAVNO-a Crne Gore i Boke, na kome je podnet referat o političkoj situaciji i analizira rad Izvršnog odbora ZAVNO-a. Sa zasedanja su upućeni pozdravni telegrami NKOJ-u i AVNOJ-u.

16/17. februar

— Treći bataljon 7. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ i posadna četa iz s. Kosora izvršili upad u sela Doljane i Rogarne (kod Titograda), ranili 6 nemačkih vojnika i četnika i zaplenili 1 p. mitraljez i 2 puške.

17. februar

Na komunikaciji Danilovgrad — Nikšić 2 dalmatinska udarna brigada Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ vodila borbu protiv četnika i nanele im gubitke od 2 mrtva, 8 ranjenih i 45 zarobljenih. Brigada nije imala gubitaka.

U Kolašinu održana konferencija pravoslavnih sveštenika (bogoslova, teologa i drugih) sa oslobođenе teritorije Crne Gore i Boke. Na konferenciji se diskutovalo o ulozi narodnog sveštenstva i crkve u NOB-u. Upućen je proglaš narodu s pozivom da stupa u borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika.

25. februar

U Beranama (sada: Ivangrad), na osnovu naredbe Štaba 2. udarnog koipusa NOVJ od 24. februara, formirana 8. crnogorska NOU brigada, u sastavu 37. udarne divizije NOVJ.

27. februar

U s. Bioču (kod Titograda) održana konferencija više od 100 intelektualaca iz sreza podgoričkog, na kojoj je odlučeno da pomažu oslobodilačku borbu protiv neprijatelja.

Preko 4000 četnika i italijanskih fnšista od Cetinja, Rijeke Crnojevića, Podgorice (sada: Titograd) i Danilovgrada izvršili prodor na teritoriju sreza cetinjskog s ciljem da zauzmu Cevo, prodru ka Grahovu i. u sadejstvu sa hercegovačkim četnicima, potisnu Primorsku operativnu grupu iz obalskog pojasa. Posle dvodnevnih borbi četnici su zauzeli Cevo. ali prema Grahovu nisu smeli da prodru.

Februar

U s. Broćancu (kod Nikšića) delovi Durmitorskog NOP odreda napali i razbili grupu četnika. Poginula 2, ranjeno 8 i zarobljeno 45 četnika.

HRVATSKA

1. februar

Kod Popove kape (ria putu Obrovac — Gračac) jedinice 6. dalmatinske brigade 19 divizije NOVJ uništile 4 kamiona, automobil i motocikl s vojnicima iz nemačke 1. brdske divizije. Poginulo je 30 neprijateljskih vojnika a jedan je zarobljen. Jedinice 6. brigade imale su 2 poginula borca.

Delovi 891. puka nemačke 264. pešadijske divizije Zauzeli o. Iž i o. Dugi otok, s kojih su se mornaričke jedinice NOVJ povukle na o. Molat i o. Vis.

Kod s. Svibovca i s. Segleda (blizu Varaždinskih Toplica) 1. bataljon 1. puka Pavečeve gardijske brigade iznenada izvršio napad na 4. bataljon 2. brigade 'Matića Gubec' 32. divizije NOVJ. Uz pomoć 1. bataljona iste brigade, 4. bataljon je pretrpevši gubitke od 27 mrtvih, 7 ranjenih i 46 nestalih, uspeo da neprijatelja prinudi na povlačenje u Varaždinske Toplice. Neprijatelj je imao 11 mrtvih i 15 ranjenih.

Kod s. Zabljaka (na pruzi Križevci — Bjelovar) jedinice 1. brigade 33. divizije NOVJ porušile 4,5 km pruge.

2. februar

Jedinice 10. dalmatinske brigade 20. divizije NOVJ zauzele s. Tijarice (kod Aržana) koje su branili domobrani.

Delovi nemačke 1. brdske divizije iz Obrovca odbacili jedinice 6. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ s položaja kod s. Golubića, prodrli u selo i pobili 40 ljudi, a nekoliko kuća zapalili.

Jedinice 2. bataljona Dinarskog NOP odreda napale ustaško-domobransku posadu na aerodromu Piket kod Sinja. Zgrada na aerodromu je zapaljena, dok je posada delom zarobljena a delom je izginula ili se razbežala.

Na poluostrvu Pelješcu nemački vojnici zaplenili patrolni čamac PC 66 iz Korčulanske flotide 4. pomorsko-obalskog sektora Mornarice NOVJ.

Kod ?.. st. Kutina (na pruzi Zagreb — Beograd) jedinice 3. diverzantskog bataljona 10. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušile brzi voz, uništivši lokomotivu i 3 vagona. Saobraćaj je obustavljen 10 sati.

Između s. I-Iorvata i s. Zdenčine (na pruzi Zagreb — Karlovac) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ porušili železničku prugu na dva mesta.

2/3. februar

Kod o. Tijata britanske motorne torpiljarke MGB 662 i MTB 649 potopile nemački brod »Frančeska di Rimini« od 350 tona, s municijom, hranom i drugim materijalom.

3. februar

GŠ NOV i PO za Hrvatsku uputio podređenim jedinicama raspis o pojavi nemačkih trupova i o merama za suzbijanje njihovih dejstava na oslobođenoj teritoriji.

Otpočeo napad (»Poduhvat Emil«) delova nemačke 1. brdske divizije, 92. motorizovanog puka i četničkih snaga protiv 19. divizije NOV.T i 13. dalmatinske brigade 9. divizije NOVJ u Bukovici Prodirući iz Kistanja, Benkovca, Obrovca i s linije Gračac — Otrić, neprijatelj je u trodnevnim borbama okružio ojačanu 19. diviziju NOVJ na prostoriji s. Lipač, s. Kučević, s. Krupa i s. Duboki Dol, odakle se ona, uz teške borbe, 5. februara probila preko komunikacije Otrić — Gračac u Liku.

U s. Odri (kod Zagreba) brigada Franjo Ogulinac Seljo« 34. divizije NOVJ napala intendanturu nemačke 1. kozačke konjičke divizije, ranila oko 30 Kozaka i zaplenila: 400 šinjela, 280 bluza, 1250 pari cipela, 37.000 cigareta i 1,450.000 kuna.

Jedinice nemačke 392. legionarske divizije i 19. ustaški bataljon zauzeli s. Dabar (kod Otočca).

Kod s. Radoboja (blizu Krapine) 3. bataljon Zagorskog NOP odreda, u potočasnovnoj borbi, odbio napad nemačkih snaga iz Krapine i s. Sv. Križa jačine 450 vojnika. Neprijatelj je imao 80 vojnika izbačenih iz stroja a jedinice Zagorskog NOP odreda 14 boraca.

Kod s. Tounjskog Tržića (kod Ogulina) 2. bataillon Plaščanskog NOP odreda odbio napad jodnog bataljona iz nemačke 392. legionarske divizije i prinudio ga m povlačenje u pravcu s. Kamenice.

Kod Vagnja (na putu Sinj — Livno) 1. bataljon 10. dalmatinske brigade 20. divizije NOVJ napao 6 kamiona sa domobranima. Kamioni su uništeni a zarobljeno je 20 domobrana i 1 oficir, dok su 2 domobrana i 1 ustaša poginuli.

3/4. februar

— Kod s. Rogoznice (blizu Šibenika) britanske motorne torpiljarke (MGB 643 i MTB 667) potopile nemački motorni jedrenjak »Ameliju« i zarobile 10 nemačkih vojnika i 4

italijanska mornara, a kod o. Silbe druge dve motorne torpiljarke (MTB 298 i MTB 242) zaplenile 2 nemačka motorna jedrenjaka i 1 motorni brod s posadom.

- 4. februar
 - Kod ž. st. Prikraj (na pruzi Zagreb — Križevci) jedinice 3. diverzantskog bataljona 10. korpusa NOVJ miniranjem srušile domobranci transportni voz. Poginulo je 19 domobrana, a 13 ranjeno. Uništena su 4 vagona, a oštećeni su lokomotiva i 5 vagona.
 - Između s. Horvata i s. Zdenčine (na pruzi Zagreb — Karlovac) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušili ustaški oklopni voz i uništili 2 oklopna vagona.
 - Između s. Turopolja i s. Mraclina (na pruzi Zagreb — Sisak) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušili domobranci transportni voz i uništili lokomotivu i 4 vagona.
- 5. februar
 - Pod pritiskom 2. brigade 13. divizije NOVJ i 3. udarne brigade 8. divizije NOVJ delovi nemačke 392. legionarske divizije i ustaše napustili s. Dabar (kod Otočca).
- 6. februar
 - Jedinice 1. brigade 33. divizije NOVJ i 3. bataljona Moslavačkog NOP odreda napale neprijateljsko uporište u s. V. Zdenci (kod Daruvara). Napad je odbila 1. četa 1. bataljona domobranskog 4. brdskeg pukn uz pomoć delova posade iz s. Grubišnog Polja.
 - Između s. Mraclina i s. Turopolja (na pruzi Zagreb — Sisak) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušili neprijateljski transportni voz i uništili lokomotivu i 2 vagona. Neprijatelj je imao 9 mrtvih i 14 ranjenih vojnika, a saobraćaj je obustavljen oko 40 časova.
- 7. februar
 - Iz Daruvara i Pakracu otpočeo dvodnevni napad 1. i 2. bataljona 8. puka i 2. bataljona 4. puka domobranci 4. brdske brigade na slobodnu teritoriju u pravcu s. Bučja i s. Bučkog Kamenskog (kod Slav. Požege). Sutradan su ih 28. udarna divizija NOVJ i Daruvarski NOP odred odbili i prinudili da se povuku u polazne garnizone.
 - Kod s. Ivanjskog Boka (blizu Kostajnice) Čehoslovačka NO brigada »Jan Žiška« i delovi 1. udarne brigade »Vasilj Gaćeša« 7. udarne divizije NOVJ odbili napad ustaša, četnika i nemačkih delova iz Sunje, Kostajnice i s. Saša i naneli im gubitke od 20 mrtvih i više ranjenih vojnika, dok su sami imali 7 mrtvih i 18 ranjenih boraca.
 - Kod s. Jamaric (blizu Pakracu) oko 300 nemačkih vojnika i domobrana iz s. Lipovljana, s. Banove Jaruge i s. Poljane napali 2. i Novogradiški bataljon Posavskog NOP odreda 6. korpusa NOVJ. Posle kratke ali žestoke borbe jedinice Odreda su se probile u pravcu s. Lovske.
- 8. februar
 - Iz Otočca, s. Perušića i Gospića ustaški 19., 32. i 34. bataljon izvršili napad na jedinice 1. i 2. brigade 35. divizije NOVJ u s. Ramljanima, s. Širokoj Kuli i kod s. Gostovače. Neprijatelj je potisnuo jedinice 35. divizije, ali se nakon tročasovne borbe povukao u s. Perušić i s. Lički Osik. Gubici neprijatelja: 2 mrtva i 7 ranjenih, a 35. divizije: 8 mrtvih, 8 ranjenih i 1 zarobljen borac.

Prvi primorsko-goranski NOP odred odbacio nemačke vojнике koji su iz s. Zlobina prodrli u s. Mrzle Vodice (kod Delnica).

 - Između o. Korčule i o. Mljeta tri nemačka borbena čamca napali i zarobili naoružani brod NB 10 i »Proleter« iz 4. pomorsko-obalskog sektora Mornarice NOVJ.
 - Kod o. Paga nemačka avijacija potopila 2 i oštetila 1 motorni jedrenjak iz 3. pomorsko-obalskog sektora Mornarice NOVJ.
 - U Velebitskom kanalu nemačka avijacija potopila tri broda Mornarice NOVJ sa hranom.
 - U s. Sutomišćici (na o. Ugljanu) saveznička avijacija potopila jednu nemačku naoružanu maonu, 6 koča i jedan parobrod.¹

Delovi nemačke 392. legionarske divizije zapalili Primišlje (kod Slunja) i okolna sela.
- 8/9. februar
 - Kod s. Rogoznice (blizu Šibenika) britanski torpedni čamci (MTB 643 i MTB 662) potopili nemački remorker s penišom.
- 9. februar
 - Tri bataljona nemačke 392. legionarske divizije iz Senja, s. Krišpolja i s. Prokika napali 1. udarnu brigadu 13. divizije NOVJ i posle jednodnevne borbe zauzeli s. Tužević, s. Krivi Put. i s. Alan.

¹ Maona Je brod za prevoz materijala bez sopstvenog pogona. Koča Je ribarski brod za dubinski lov, nosivosti oko 100 t. sa snažnim motorom 1 brzinom preko R Čvorova

1944. februar

februar 1944.

U s. Humu na Sutli, u prisustvu preko 800 omladinaca, održana omladinska konferencija prigradskog sreza na kojoj je analiziran dotadašnji rad omladinskih organizacija i odlučeno da se pojača rad na pristupanju omladine u NOVJ.

10. februar

Na položajima Mudrić-glavici, s. Vain-Vrhu, s. Trojvrhu, Klekinji i s. Sabljaku (sev. od Plaškog) delovi 2. i 3. udarne brigade 8. divizije NOVJ napali delove nemačke 392. legionarske divizije i ustaše jačine dva bataljona, zauzeli s. Sabljak i Klekinju i prinudili neprijatelja da se povuče u pravcu s. Prodanovića i s. Vojnovca.

U rejonu s. Suše, s. Ruće, s. Veleševca i s. Vrbova (kod V. Gorice) delovi nemačke 1. kozačke konjičke divizije i jedan ustaški bataljon napali brigadu „Franjo Ogulinac Setjo“ i delove Turopoljsko-posavskog NOP odreda. Posle desetočasovne borbe i uzastopnih napada i protivnapada sa obe strane, u kojima su imale 21 mrtvog i 14 ranjenih boraca, partizanske jedinice su se povukle na levu obalu r. Save, u rejon s. Oborova. Neprijatelj je imao oko 150 mrtvih i ranjenih.

- U Istri, po naređenju Operativnog štaba za Istru, formiran 1. udarni partizanski bataljon.
- Na putu s. Vodice — Martinska (kod Šibenika) jedinice 2. bataljona Severnodalmatinskog NOP odreda i 1. bataljona 13. dalmatinske brigade 9. divizije NOVJ uništile kamion, u kome je poginulo 7 i ranjeno 7 nemačkih vojnika.
- Kod s. Vukosavljevice (blizu Virovitice) jedinice Bilogorskog NOP odreda napale nemačku kolonu jačine 500 vojnika 1. prinudile je na povlačenje u pravcu s. Spiš-Bukovice.

Između s. Horvata i s. Zdenčine (na pruzi Zagreb — Karlovac) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem srušili neprijateljski transportni i oklopni voz. Uništeni su lokomotiva i 6 vagona, a 2 vagona su oštećena.

Kod s. Kobaša (blizu Stona, na poluostrvu Pelješcu) u borbi protiv nemačkih vojnika poginuo član ZAVNOH-a i član Oblasnog komiteta KPH za Dalmaciju Ivan Morđin Crni, narodni heroj.

11. februar

- Jedinice 847. puka nemačke 392. legionarske divizije ušle u s. Jablanac i Novi (u Hrvatskom primorju), iz kojih su se blagovremeno povukle jedinice 13. divizije NOVJ.

12. februar

- Jedinice 28. udarne divizije NOVJ zaposele sva mesta između ž. st. Nove Kapeline-Batrine 1 s. Starog Petrovog Sela (na pruzi Beograd — Zagreb) i porušile prugu na dva mesta, ali su se, pod pritiskom jačih neprijateljskih snaga iz Nove Gradiške, povukle u pravcu Požeške gore.
- Između s. Rajića i s. Roždanika (na pruzi Banova Jaruga — Slav. Brod) jedinice Posavskog NOP odreda uništile lokomotivu i C vagona.

Između s. Horvata i s. Zdenčine (na pruzi Zagreb — Karlovac) dolovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ na 6 mesta porušili prugu, zbog čega je saobraćaj obustavljen 25 časova.

13. februar

Kod s. Netretića 1 s. Vinskog Vrha (blizu Karlovca) 4. bataljon Karlovačkog NOP odreda, posle dvočasovne borbe, odbio napad ustaša iz s. G. i D. Stativa i prinudio ih na povlačenje u polazni garnizon.

- Jedinice 13. divizije NOVJ zauzele s. Tužević (kod Brinja) koji je branio 3. bataljon 846. puka nemačke 392. legionarske divizije.
- Između V. Gorice i s. Mraclinica (na pruzi Zagreb — Sisak) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušili neprijateljski transportni voz i uništili lokomotivu i 3 vagona, zbog čega je saobraćaj obustavljen 20 časova.

15. februar

- ZAVNOH izdao uputstvo o preuređenju sudova u Hrvatskoj: obrazuju se narodni mesni (opštinski ili gradski), sreski i okružni sudovi, zatim sud ZAVNOH-a (Zemaljski sud Hrvatske); predviđa se nadležnost narodnih sudova, način suđenja, sastav suda, izbor sudija i drugo.
- Između Pleternice i ž. st. Nova Kapela-Batrina jedinice 28. udarne divizije NOVJ porušile 6 km železničke pruge i tt veze, zbog čega je saobraćaj obustavljen 6 dana.

Februar d.p.

Održan I kongres lekara Hrvatske, učesnika u NOR-u. Kongres je počeo u Glini, ali je, zbog nadiranja nemačkih jedinica i ustaša, nastavio rad u Topuskom a završio u Slunju. Sa kongresa su upućeni telegrami vrhovnom komandantu NOV i POJ Josipu Brozu Titu. AVNO.T-u. CK KPJ. ZAVNOH-u i NKO.T, kao i proglašenjem svim sanitetskim radnicima Hrvatske kojim ih u ime 200 lekara NOF-a Hrvatske, povizza da stupe u NOVJ.

16. februar — Između s. St. Perkovaca i s. Vrpolja (na pruzi Beograd — Zagreb) jedinice 18. brigade 12. divizije NOVJ i delovi Diljskog NOP odreda srušili transportni voz i uništili lokomotivu i 6 vagona. Tom prilikom je poginulo 11. ranjeno 28 i zarobljen 21 domobran i ustaša.
17. februar — Kod sela: Bresarića, Hrženika, Grandić Brega, D. Pribića, Krašića i Hutina delovi nemacke 1. kozačke konjičke divizije i 5, 10. i 30. ustaškog bataljona napali jedinice Omladinske brigade »Joža Vlahović« i posle 15 časova borbe zauzeli s. Bresarić, s. Krašić i s. Hrženik, a zatim se povukli u pravcu s. Kupćine. Sa sobom su odveli oko 100 seljaka, pošto su prethodno oplačkali ta sela. Brigada je imala 15 mrtvih i 26 ranjenih boraca
- Iz s. Ozlja i s. Netretića otpočeo dvodnevni napad ustaša i domobrana na jedinice Karlovačkog NOP odreda u rejonu s. Netretića i s. Hrašća (kod Karlovca). Sutradan se neprijatelj, koji je imao 14 vojnika izbačenih iz stroja, povukao u polazne garnizone.
18. februar — Kod s. Oriovca (blizu Slav. Broda) jedinice Brodske brigade 28. udarne divizije NOVJ i 1. diverzantskog bataljona 6. korpusa NOVJ napale domobransku kolonu i odbacile je u pravcu Slav. Broda, te istovremeno porušile prugu na 16 mesta.
- Kod s. Blinje i s. Moštanice (blizu Petrinje) 3. i 4. bataljon 1. udarne brigade »Vasilj Gaćeša« 7. udarne divizije NOVJ odbili napad jednog bataljona iz sastava nemacke 1. kozačke konjičke divizije.
- U Istri, po naređenju Operativnog štaba za Istru, formiran 2. udarni partizanski bataljon.
- Mosorski NOP odred zauzeo s. D. Dolac (koti Trilja). Zarobljeno je 20, a poginulo i ranjeno oko 15 ustaša. Odred je imao 4 ranjena borca.
- Između s. Odre i s. Sv. Klare delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ porušili železničku prugu Zagreb — Sisak na 8 mesta, zbog čega je saobraćaj obustavljen 20 časova.
- Delovi Neretvanskog NOP odreda zauzeli žand. st. Nova Sela (kod Metkovića). Poginuo 1 žandarm a zarobljeno 16 žandarma i 17 ustaša.
19. februar — Kod s. Vrbove (blizu Nove Gradiške) jedinice 2. bataljona 17. udarne brigade 28. udarne divizije i 1. diverzantskog bataljona 6. korpusa NOVJ porušile prugu Beograd — Zagreb na 16 mesta i time onemogućile saobraćaj za 24 časa.
- Delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ na 4 mesta porušili prugu između s. Zdenčine i s. Horvata (na pruzi Zagreb — Karlovac).
- Između s. Sv. Klare i Zagreba delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušili neprijateljski transportni voz i uništili lokomotivu i 4 vagona.
20. februar — Kod s. Dabaca (blizu Ivanić-Grada) delovi domobranske posade iz s. Križa napali 1. bataljon 2. brigade 33. divizije NOVJ i prinudili ga na povlačenje prema Čazmi.
- Ustaše i domobrani iz Slav. Požege, potpomognuti tenkovima i artiljerijom, napali 1. bataljon Požeškog NOP odreda u s. Velikoj (kod Slav. Požege). Posle osmočasovne žestoke borbe neprijatelj se povukao u polazni garnizon.
- Kod s. Piškorevaca (na putu Đakovo — s. Vrpolje) 1. bataljon Diljskog NOP odreda napao 2 kamiona nemačkih vojnika, a kada je ovima, u toku borbe, pristiglo pojačanje Iz s. Vrpolja, on se povukao u pravcu Đakova. Neprijatelj je imao 60 mrtvih vojnika.
21. februar — U rejonu s. Gore jedinice 3. brigade i dva bataljona 4. brigade 7. udarne divizije NOVJ, posle dvanaestocasovne borbe, odbile napad delova nemačke 1. kozačke konjičke divizije i ustaških posadnih delova iz Petrinje. Neprijatelj je imao 27 mrtvih i 43 ranjena vojnika i oficira, a jedinice 7. divizije NOVJ 12 mrtvih i 15 ranjenih boraca.
- 21/22. februar — Jedinice NO brigade »Franjo Ogulinac Seljo* i Turopoljsko-posavskog NOP odreda izvršile neuspeo napad na neprijateljsko uporište u s. D. Lomnici (kod V. Gorice) koje su branili delovi nemačke 1. kozačke konjičke divizije.
22. februar — Kod s. Širokog Polja (blizu Đakova) dva bataljona 18. brigade 12. divizije NOVJ napali nemačku i ustaško-domobransku auto-kolonu i uništili 2 kamiona, 1 autobus i 1 putnički automobil, te zarobili 9. a ubili 14 neprijateljskih vojnika.

Pet četa 2. ustaške brigade iz Našica napale s. Podgorač u kome su se nalazile jedinice Osječkog NOP odreda. Posle četvoročasovne žestoke borbe ustaše su odbačene u polazni garnizon uz gubitke od 15 mrtvih, 23 ranjena i 4 nestala.

Kod Zminja jedinice 1. istarskog partizanskog bataljona srušile električnu centralu.

U zaseoku Medveji (blizu Buzeta) održana okružna prosvetna konferencija za okrug Buzet kojoj su prisustvovali rukovodioci svih prosvetnih odeljenja sreskih NO odbora Buzeta, Kastava, Lovrana i Motovuna. Odlučeno je da otpočne otvaranje osnovnih škola u čelom okrugu.

Saveznička avijacija bombardovala Zagreb. Pogođene su nemačke barake i druge zgrade. Potpuno je srušeno 40 kuća, a oštećeno 160. Poginulo je 71 lice a 80 ranjeno.

22/23. februar

Jedinice 1. udarne brigade Braća Radić 32. divizije NOVJ napale Ludbreg, koji je branio 1. bataljon Pavelićeve gardijske brigade. Posle petočasovne borbe jedinice 1. udarne brigade »Braća Radić« su se povukle.¹

Između Buzeta i s. Rakitovca jedinice 1. udarnog istarskog bataljona srušile 150 m pruge i pokidale tt stubove.

23. februar

Na putu Višnjan — s. Motovun 1. četa 2. istarskog partizanskog bataljona napala dva nemačka kamiona i dva putnička automobila. U borbi je poginulo 12 i ranjeno 25 neprijateljskih vojnika, a vozila su uništena.

24. februar

Osnovan ONO odbor za splitski okrug.

Delovi 1. udarne brigade i 2. NOP odreda 13. divizije NOVJ vodili ceo dan jake borbe protiv 750 vojnika iz 138. puka nemačke 188. rezervne divizije koji su iz Sušaka prodrići u rejon s. Hreljin, s. Plaše, s. Križišće.

Otpočeo napad nemačkih i ustaških snaga na jedinice Zagorskog NOP odreda i Udarnog bataljona Zapadne grupe NOP odreda 10. korpusa NOVJ u Hrvatskom zagorju. Usled nadmoćnosti neprijatelja partizanske jedinice su se povukle na Kalnik, a neprijatelj se 29. februara povratio u s. V. Trgovišće, s. Zabok i Zlatar.

Kod s. Glavice (blizu Zagreba) ustaše napale 1. bataljon Zagrebačkog NOP odreda. U sedmočasovnoj borbi bataljon je odbacio neprijatelja i naneo mu velike gubitke.

U s. Dobrom Selu (kod D. Lapca) 3. bataljon 5. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ zarobio 31 vojnika iz nemačke 1. brdske divizije.

25. februar

Jedinice 1. udarne brigade 13. divizije NOVJ odbile napad delova 846. puka nemačke 392. legionarske divizije koji su nastupali iz Brinja ka s. 2ulju Lokvi.

Druga brigada 33. divizije NOVJ napala s. Lipovac (kod Ivanić-Grada) ali je odbačena od ustaško-domobranske posade i pojačanja koje je došlo iz Ivanić-Grada oklopnim vozom.

Kod s. Subotice tri čete 5. ustaške brigade iz Koprivnice napale 2. bataljon 2. brigade »Matija Gubec« 32. divizije NOVJ. U toku borbe, u kojoj su imale 36 mrtvih i veći broj ranjenih, ustaše su bile prinudene da se povuku u polazni garnizon.

Između Ivanić-Grada i s. Deanovca delovi 33. divizije NOVJ izvršili diverziju na železničkoj pruzi Beograd — Zagreb, zbog čega je saobraćaj prekinut oko 10 časova.

Između Karlovca i s. Rečice delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem srušili ustaški transportni voz i uništili lokomotivu i 3 vagona.

26. februar

Delovi nemačke 1. brdske divizije i ustaško-domobranske snage iz Petrinje otpočeli petodnevni napad na jedinice 7. udarne divizije NOVJ u rejonu s. Gore, Gline, s. Kraljevčana, s. Knezovljana i s. Blinje. Posle naizmeničnih napada i protivnapada jedinice nemačke 1. brdske divizije zadržale su se na prostoriji s. Graberje — s. Luščani — s. D. Bačuga — s. Grabovac — s. Čuntić — s. Blinja — s. Knezovljani radi odmora i sredivanja. Neprijatelj je imao oko 200 mrtvih i ranjenih, a jedinice 7. udarne divizije NOVJ 54 mrtva, 73 ranjena i 27 zarobljenih boraca.

Oko 150 nemačkih vojnika i ustaša iz s. Graca (kod Križevaca) napali 2. bataljon 2. brigade 33. divizije NOVJ u s. Habjanovcu, ali su posle vrlo kratke borbe odbačeni u polazni garnizon.

Četvrta italijanska četa 1. istarskog partizanskog bataljona upala u Rovinj i iz zatvora oslobođila 18 rodoljuba koje su fašisti pohapsili.

¹ Po drugim podacima napad je izvršen 24. februara 1944.

Između s. Peščenice i s. Turopolja (na pruzi Zagreb — Sisak) delovi 2. diverzantskog bataljona 4. korpusa NOVJ miniranjem pruge srušili nemački transportni vozT zbog čega je saobraćaj obustavljen 27 časova

Između Slunja i V. Kladuše, vraćajući se Iz Topuskog, s partijskog kursa, poginuo sekretar SK KPH za Perušić Nikola Hećimović Braeija, narodni heroj

26/27. februar

Brigada »Franjo Ogulinac Seljo« i Turopojsko-posavski NOP odred napali ž. st. Horvati (na pruzi Zagreb — Karlovac). Zarobljena su 24 domobrana, a poginulo ih je i ranjeno 5, dok je zaplenjeno 30 pušaka i 60 bombi. Porušena je železnička pruga Zagreb — Karlovac (između s. Zdenčine i s. Horvata). zbog čega je saobraćaj obustavljen 24 časa.

27. februar

Na položajima Um — s. Glavace — s. Škare 3. brigada 13. divizije NOVJ odbila napad delova 4. ustaške brigade iz Otoča.

Kod o. Molata patrolni čamac PC 22 iz 3. pomorsko-obalskog sektora Mornarice 10. korpusa NOVJ izvršile diverziju i oštetile lokomotivu i 5 vagona, a 3 vagona uništile. Zbog toga je saobraćaj obustavljen 20 časova.

28. februar

Kod o. Molata patrolni čamac PC 22 iz 3. pomorsko-obalskog sektora Mornarice NOVJ zarobio naoružani motorni jedrenjak »Duzepe Cezarije« sa 15 članova posade koju su sačinjavali nemački i italijanski mornari.

Kod o. Paga, posle duže borbe, patrolni čamac PC 2 i PC 3 iz 2. pomorsko-obalskog sektora Mornarice NOVJ zarobili dva naoružana motorna jedrenjaka sa 88 nemačkih vojnika i 1 oficirom, dok je poginula 18 vojnika.

Između ž. stanica Klokočevac i Rovišće (na pruzi Križevci — Bjelovar) jedinice 3. diverzantskog bataljona 10. korpusa NOVJ izvršile diverziju i napale neprijateljski transportni voz. Poginulo je 7 i ranjeno 7 neprijateljskih vojnika, a saobraćaj je obustavljen 48 časova.

Između Rovinja i Kanfanara jedinice 1. istarskog partizanskog bataljona srušilo železnički most i oštetile prugu.

29. februar

Jedinice 32. divizije NOVJ izvršile neuspeo napad na ustaško-domobransku posadu u Koprivnici.

Delovi nemačke 1. kozačke konjičke divizije i 10. i 30. ustaškog bataljona (jačine 1200 vojnika) iz s. Ozlja, s. Draganića, s. G. Kupćine i Jastrebarskog napali jedinice Omladinsko brigade Joža Vlahović kod sela: G. i D. Pribića, Krašića, Bresarića, Branića, Podbrezja, Vrhovca i Hrženika. U sedmočasovnoj borbi jedinice Omladinske brigade uspele su da odbiju napad neprijatelja i nanosu mu gubitke od oko 180 vojnika izbačenih iz staja.

Kod s. Cukovca delovi 2. brigade Matija Gubec 32. divizije NOVJ odbili napad delova 1. puka Pavelićeve gardijske brigade iz Ludbrega i naneli im gubitke od 4 mrtva i 14 ranjenih.

Kod s. Srpske Kapele (blizu Čazme) delovi 1. bataljona 1. brigade 33. divizije NOVJ napali iz zasede nemačku kolonu jačine 200 vojnika, te oko 30 vojnika izbacili iz stroja.

U Posavini, po naređenju Štaba 10. korpusa NOVJ, formiran Posavski NOP odred.

U Gospiću ustaše obesile 24 zarobljena partizana.

Februar

Po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku, objedinjavanjem više kurseva pri Stabu 6. korpusa NOVJ, formirana 2. oficirska škola NOV Hrvatske. Imala je pešadijski, artiljerijski, protivavionski, obaveštajni, intendantski i sanitetski kurs i kurs za vezu. Školovala je uglavnom oficire koji su pripadali jedinicama 6. i 10. korpusa NOVJ.

Po naređenju Štaba 10. korpusa NOVJ formiran Udarni bataljon Zapadne grupe NOP odreda 10. korpusa NOVJ.

MAKEDONIJA

1 februar

Kod s. Mrežičkog (blizu Kavadaraca) 2. makedonska NOU brigada celog dana vodila borbu protiv bugarskih graničnih jedinica Neprijatelj "jp" imao 14 mrtvih vojnika a 2- hragada 1 ranjenog i 3 nestala borea,

1944. februar

MAKEDONIJA

februar 1944.

- 2. februar** Prvi oblasni komitet SKOJ-a dostavio izveštaj Pokrajinskom komitetu SKOJ-a za Makedoniju o merama koje nemački okupator sprovodi radi razbijanja jedinstva makedonske i šiptarske omladine: nemački okupator je najreakcionarniji deo šiptarske omladine uključio u žandarmerijsku službu ili uputio u gestapovske škole; on je sproveo prinudnu mobilizaciju u tetovskom, gostivarском i debarskom srezu, gde je mobilisao oko 2000 ljudi za kvislinške formacije.
- 4. februar** U s. Nikodinu (kod Prilepa) bugarska policija i jedinice prilepskog garnizona napale 1. makedonsko-kosovsku NOU brigadu, koja se nalazila na maršu za Azot. Brigada je protivnapadom povratila selo, nanevši neprijatelju gubitke od oko 20 mrtvih. Zatim je noću, produžila pokret ka s. Stepancima (kod Prilepa). Između sela Miletkova i Miravaca (kod Đevđelije) diverzantska grupa 2. makedonske NOU brigade miniranjem srušila teretni voz. Saobraćaj je bio prekinut preko 30 časova.
- 5. februar** Delegat CK KPJ i VS Svetozar Vukmanović Tempo dao direktivu da se bugarski vojnici koji su prišli južnomoravskim jedinicama prikupe kod partizanskog bataljona »Jordan Nikolov«, u rejonu Kumanova, i da tu sačekaju dolazak bugarskog partizanskog bataljona »Hristo Botev«, u čiji će sastav ući.
- Kod s. Stepanaca (blizu Prilepa) 1. makedonsko-kosovska NOU brigada razoružala bugarske obezbedujuće delove, zatim, obišavši selo, gde se nalazila jedna bugarska jedinica prilepskog garnizona, preko manastira Sv. Dimitrija i pl. Mukosa produžila pokret za Azot.
- fi. februar** Kod sela Oreova Dola, Mokrena i Gabrovnika (blizu Titovog Velesa) 1. makedonsko-kosovska NOU brigada vodila četvorocasovnu borbu protiv delova bugarskog 56. pешadijskog puka iz Velesa, nanevši im gubitke od oko 30 mrtvih. Brigada je imala 3 mrtva i 5 ranjenih boraca. U toku noći ona je produžila pokret ka s. Bogomili.
- 7. februar** Na Oreškoj čuki (kod s. Bogcmile, blizu Titovog Velesa) 1. makedonsko-kosovska NOU brigada celoga dana vodila žestoku borbu u okruženju protiv jakih bugarskih snaga prilepskog i veleškog garnizona, kojima su stalno, kamionima i vozom, prisztalo pojačanja. Brigada je ipak zadržala položaje, nanevši neprijatelju osetne gubitke. Pošto je neprijatelj blokirao sva okolna sela, a visoki sneg onemogućavao dalji pokret ka severozapadu, Stab brigade je odlučio da svoje jedinice vrati u Karadžou (u Grčkoj). Brigade se uveče, veštim manevrom, probila iz okruženja i u toku noći, uz put razbijajući neprijateljske zasede, izbila u s. Mokreni i s. Oreov Dol (kod Titovog Velesa). Prema nepotpunim podacima neprijatelj je imao oko 80 poginulih i ranjenih.
- Između Demir-kapije i s. Bistrenaca diverzantska grupa 2. makedonske NOU brigade miniranjem srušila nemački transportni voz. Saobraćaj je bio prekinut oko 24 časa.
- Kod s. Biljače (blizu Kumanova) partizanski bataljon Jordan Nikolov, 2. bataljon 2. južnomoravskog NOP odreda i Kosovski partizanski bataljon vodili borbu protiv bugarske vojske i policije. U toj borbi, koja je trajala čitavu noć, poginuo je pored ostalih, komandant bataljona »Jordan Nikolov« Hristijan Todorovski Karpoš, narodni heroj.
- 8. februar** U s. Amaranti (blizu Dojrana, u Grčkoj) CK KPM održao prošireni sastanak kome su prisustvovali: rukovodioci Grupe partizanskih bataljona (»Stevan Naumov« i »Hristo Botev«) i GS NOV i PO za Makedoniju. Na sastanku su proanalizirana iskustva u borbama koje su vodene u rejonu pl. Kožufa, Karadžoe i pl. Pajaka i doneti su zaključci u vezi sa daljim radom jedinica u februarskom pohodu.
- Na pl. Mukosu (kod Prilepa) 1. makedonsko-kosovska NOU brigada celog dana vodila borbu protiv mnogo jačih bugarskih snaga prilepskog garnizona, a u toku noći produžila pokret ka manastiru Sv. Dimitriju. Neprijatelj imao oko 20 mrtvih vojnika.
- 9. februar** Kod Iljinog vrha (blizu Prilepa) 1. makedonsko-kosovska NOU brigada Iznenadnim napadom razbila dve bugarske kolone koje su bile u pokretu za njom.
- Između Demir-kapije i Dubrova diverzantska grupa 2. makedonske NOU brigade miniranjem izbacila iz šina jedan transportni voz. Saobraćaj je bio prekinut oko 12 časova.
- 9/10 februar** — Kod s. Nikodina (blizu Prilepa) 1. makedonsko-kosovska NOU brigada vodila žestoke borbe protiv nadmoćnijih bugarskih jedinica koje su ranije posele položaje i ukopale se. Brigada se najzad, posle nekoliko napada i protivnapada, probila preko komunikacije Prilep — Kavadarci.

1944. februar

MAKEDONIJA

februar 1944.

10. februar

U s. Šugovu (u podnožju pl. Belasice, u Grčkoj) GS NOV i PO za Makedoniju dao uputstva rukovodiocima Grupe partizanskih bataljona (»Stevan Naumov« i »Hristo Botev«): o pravcu kretanja jedinica kroz istočnu Makedoniju, o načinu borbe i o samostalnim dejstvima u slučaju da neka jedinica bude otcepljena na maršu, s obzirom na dubok sneg, nevreme i moguće intervencije jačih neprijateljskih snaga.

Selo G. Radobili (kod Prilepa) zauzela 1. makedonsko-kosovska NOU brigada, a zatim, do kraja dana, vodila borbe protiv bugarskih snaga koje su pokušavale da povratre selo. Posle tih borbi ona je uspela da se probije prema r. Crnoj reci i da izbije u s. Galište (blizu Kavadaraca).

GS NOV i PO za Makedoniju izdao naredbu o organizaciji intendantske (ekonomiske) službe u jedinicama.

U rejonu s. G. Radobila (na putu Kavadarci — Prilep) zaštitnica 1. makedonsko-kosovske NOU brigade, jačine 84 borca, okružena od bugarskih snaga prilepskog garnizona. Odlučnim napadom ona se probila za s. Nikodin (kod Prilepa).

U. februar

Jugoistočno od s. Gališta (kod Kavadaraca), pri velikoj mećavi, 1. makedonsko-kosovska NOU brigada, na maršu za Karadžou (u Grčkoj), pregazila Crnu reku. Pretvodno je razbila bugarske slabije delove.

Kod ž. st. Tabanovca (blizu Kumanova) Kosovski partizanski bataljon i jedna četa partizanskog bataljona Jordan Nikolov napali železničku kompoziciju. Poginula su 3 bugarska policajca a zarobljeno je 6 bugarskih policajaca, 1 bugarski vojnik, 3 nemačka vojnika i 7 bugarskih železničara.

12. februar

Pregazivši Crnu reku, 1. makedonsko-kosovska NOU brigada produžila, po mećavi, velikom snegu i niskoj temperaturi, pokret preko s. Klinova i Durovog kamena za Karadžou (u Grčkoj). Za vreme toga marša su se smrzla 3 borca a promrzlo je 26 boraca.

14. februar

Posle 45 časova neprekidnog marša 1. makedonsko-kosovska NOU brigada izbila u s. Bahovo (u Karadžoji, u Grčkoj). Time je završila svoj februarski pohod prešavši 260 km. U tom pohodu ona je 14 dana, neprekidno, vodila borbu protiv mnogo nadmoćnijih neprijateljskih snaga probijajući se kroz mećavu i visok sneg, na vrlo niskoj temperaturi, bez hrane, slabo odevena. Uprkos tome, ona je uspela ne samo da sačuva živu silu nego i da, vezujući za sebe jake bugarske snage, olakša pokret Grupe partizanskih bataljona (»Stevan Naumov« i »Hristo Botev«), CK KPM i GS NOV i PO za Makedoniju, kroz istočnu Makedoniju u rejon Kumanova. Za ispoljenu hrabrost i čvrstinu brigada je pohvaljena pismenom naredbom od GS NOV i PO za Makedoniju.

Na Buševoj planini (kod Kruševa) delove 1. makedonsko-kosovske NOU brigade napale bugarske jedinice prilepskog garnizona. Iako iznureni napornim marševima i dotadašnjim borbama, gladni i slabo odeveni, gazeći dubok sneg, borci su ipak uspeli da odbiju neprijateljski napad i da se probiju u pravcu s. Cera (kod Kičeva).

Februar p. p.

U februarskom pohodu 1. makedonsko-kosovske NOU brigade, u borbi protiv bugarskih snaga, poginuo Zlate Mihajlovski, narodni heroj.

16. februar

Kod s. Vojnika (blizu Kumanova) 2. četa partizanskog bataljona "Jordan Nikolov" razoružala seosku stražu i zapalila karaulu, a zatim posekla tt linije na dužini od oko 2 km, prekinuvši tt vezu Skoplje — Sofija.

Kod s. Pekljana (blizu Kočana) Grupa partizanskih bataljona »Stevan Naumov« i »Hristo Botev«, s kojima je bio i deo CK KPM i GS NOV i PO za Makedoniju, celog dana vodili borbu sa bugarskom vojskom i policijom kočanskog garnizona. Najzad su uspeli da se probiju i, preko r. Bregalnice, produže pokret ka pl. Osogovu. Neprijatelj je imao oko 50 poginulih, a jedinice NOVJ oko 10 ranjenih boraca.

17. februar

Kod s. Preseke (na Osogovskoj planini) Grupa partizanskih bataljona (»Stevan Naumov« i »Hristo Botev«) vodila borbu protiv bugarske vojske i policije kočanskog garnizona. Najzad su uspeli da probiju neprijateljske položaje i da produže pokret preko r. Krive reke, pravcem s. Mišino — s. Moždinjak (kod Krive Palanke).

10. februar

Kod zaseoka Mišina (blizu Kratova) Grupa partizanskih bataljona (»Stevan Naumov« i »Hristo Botev«) razbila bugarsku policijsku zasedu i produžila pokret u pravcu s. Emerica.

20. februar

U s. Bajlovcu (kod Kumanova), po naređenju GŠ NOV i PO za Makedoniju, od dela ljudstva partizanskog bataljona »Jordan Nikolov« formiran bataljon »Hristijan Todorovski Karpoš«.

1944. februar

SLOVENIJA

februar 1944.

21. februar — Direktor bugarske policije u Sofiji izdao naređenje o primeni nove taktike u zimskim operacijama radi likvidiranja pripadnika NOV i PO Makedonije i njihovih simpatizera.
24. februar — Na visu Peronu (blizu Kumanova) Crupa partizanskih bataljona (»Stevan Naumov« i »Hristo Botev«), u svom pokretu ka rejonu Kumanova, razbila grupu četnika koia im je pripremila zasedu a potom izbila na pl. Kozjak. Tako su deo CK KPM i GS NOV i PO za Makedoniju, delegati za I zasedanje ASNOM-a i bataljoni Stevan Naumov: i »Hristo Botev«, posle 25 dana napornog marša, prešavši 440 km po visokom snegu i mečavi, od Karadžoe (u Grčkoj) preko planinskih mesta Belasice, Ograždena, Plačkovice i Osogova, stigli na pl. Kozjak (kod Kumanova).
25. februar — U Skoplju, pri pokušaju da se probije kroz blokadu bugarske policije i vojske, koja je otkrila njegovo mesto stanovanja i blokirala taj deo grada, poginuo član Politbiroa CK KPM i GS NOV i PO za Makedoniju Kuzman Josifovski Pitu, narodni heroj.
26. februar — U s. Zegrjanima (kod Kumanova), od partizanskih bataljona »Stevan Naumov«, »Hristijan Todorovski Karpoš« i »Jordan Nikolov«, formirana 3. makedonska NOU brigada. Time je rasformirana Grupa partizanskih bataljona.
27. februar — U manastiru »Prohor Pčinjski« (kod Kumanova), pod rukovodstvom CK KPM, održano dvodnevno partijsko savetovanje s partijskim i vojnim rukovodiocima 3. makedonske NOU brigade i južnomoravskih i kosovskih jedinica. Na savetovanju je analizirana situacija na kumanovsko-vranjskom području i doneti su zaključci u vezi sa budućim radom partijskih organizacija i dejstvom jedinica. Kao najvažniji i najhitniji zadatak postavljeno je uništenje četničkih snaga na kumanovsko-vranjskom području, stvaranje jedinstvene slobodne teritorije od Krive reke do Crne Trave i jačanje veze i saradnje sa srpskim jedinicama u Jablanici.
29. februar — Kod s. Sejaca (blizu Kumanova) 3. makedonska NOU brigada, Kosovski bataljon, bugarski partizanski bataljon »Hristo Botev« i tri bataljona 2. južnomoravskog NOP odreda razbili Vardarski četnički korpus jačine oko 800 četnika. Pored velikog broj i poginulih čelnika zarobljeno ih je oko 100, a priličan broj se podavio u nabujaloj r. Pčinji pri pokušaju bekstva. Grupa od 50–60 četnika je uspela da se prebací na pl. Kukavici, dok je izvestan broj zavedenih prišao našim jedinicama. Zaplenjeno je 1 minobacač, 2 p. mitraljeza, 6 automata, preko 100 pušaka i druga ratna oprema. Time su četnici na tom području, polučeni i vojnički i politički, prestali organizovano da dcluju.
- Februar — Oblasni NO odbor za zapadnu Makedoniju (za Polog i debarski i kičevski srez) izdao proglašenje povodom raspisivanja mržnje između Makedonaca i Siptara od strane ne-mačkog okupatora. Okupatoru u tome verno služe balističke vode i barjaktari, koji, pod parolom »dve vere u jednom mestu ne mogu biti«, izazivaju bratoubilačku borbu i osvetu. Oblasni NO odbor poziva narod da svim snagama radi na učvršćenju bratstva i jedinstva, da se, stupajući u redove NOVJ, bori protiv zajedničkog neprijatelja.
- Formiran Operativni štab za planiranje, koordinaciju dejstva i rukovođenje makedonskim, južnomoravskim i kosovskim jedinicama na kumanovsko-vranjskom području. Za komandanta tog štaba postavljen je komandant GS NOV i PO za Makedoniju, a za članove vojno politički rukovodioci južnomoravskih i kosovskih jedinica.
- Prvi oblasni komitet SKOJ-a za Makedoniju uputio proglašenje omladini zapadne Makedonije pozivajući je da zbije redove i što sinelije stupa u NOVJ, da razbija neprijateljsku propagandu koja veštvo razvija šovinističku mržnju između makedonske i šiptarske omladine i huška na bratoubilačku borbu.

SLOVENIJA

1. februar — U s. Lokovecu (kod Kanala), na osnovu naredbe Štaba 9. korpusa NOVJ od 26. januara 1944, formiran Idrijsko-tolminski NOP odred 9. korpusa NOVJ.
- U s. Videmu (kod Grosuplja) jedinice 15. slovenačke (Belokrangske) brigade 15. divizije NOVJ, posle desetodnevnih borbi na području Videm — Krka, razbile ne-mačke snage koje su nastojale da poprave železničku prugu Grosuplje — s. Zdenska Vas.
2. februar — Za vreme pohoda u Benešku Sloveniju i Režiju (u Italiji), delovi 17. slovenačke brigade »Simon Gregorčič« 30. divizije NOVJ izvršili demonstrativne napade na italijanska uporišta s. Ajbu i s. Anhovo u dolini r. Soče, a kod Sv. Kvirina (u Italiji) porušili mostove na r. Nadiži.

Na prostoriji s. Debenje — s. Lig — s. Kambreško (kod Tolmina) 18. slovenačka (Soška) brigada 30. divizije NOVJ vodila teške odbrambene borbe protiv delova nemačke 162. pešadijske divizije i SS lovačkog bataljona za odbranu Krša koji su iz Kobarida i Sv. Lucije (sada: Most na Soči) nadirali na njene položaje te ih posle višečasovne borbe odbacila u polazne garnizone.

Delovi 3. bataljona 16. slovenačke brigade »Janko Premrl Vojko« 31. divizije NOVJ uništili ž. st. Medno (na pruzi Ljubljana — Jesenice) i na više mesta porušili prugu

Kod Rihemberka (sada: Branik) 1. i 3. četa Južnoprimskog NOP odreda uništile nemačko-italijansku motorizovanu kolonu. U petočasovnoj borbi poginulo je 36 nemačkih podoficira i 49 italijanskih fašista, zadobijen je velik plen i zapaljena su motorna vozila.

Posle petočasovne borbe 6. slovenačka udarna brigada »Slavko Slander« 4. operativne zone NOV i PO Slovenije zauzele žand. st. Motnik (kod Kamnika). Za vreme borbe uporište je minirano i zapaljeno Od 28 žandarma, koji su činili posadu, samo su se četvorica spasla.

Na položajima kod s. Kambreškog jedinice 18. i 19. slovenačke brigade 30. divizije NOVJ izvršile napad na nemačke snage iz Tolmina i Sv. Lucije (sada: Most na Soči) i, u žestokoj borbi, prinudile ih da se povuku u dolinu r. Soče.

Kod s. Liveka (blizu Kobarida) 1. bataljon 18. slovenačke (Soške) brigade 30. divizije NOVJ odbio napad nemačkih vojnika sa pravca Kobarid — Livek i naneo im osetne gubitke.

Na teritoriji istočne Koruške, od Koruškog partizanskog bataljona, formiran Istočnokoruški NOP odred 4. operativne zone NOV i PO Slovenije.

Italijanski partizanski bataljon »Triestina d'asalto Garibaldi« 9. korpusa NOVJ, pri napadu na nemački aerodrom kod s. Ronka (blizu Gorice), uništio 8 nemačkih bombardera i razna postrojenja.

U Idriji minerska grupa 31. divizije 9. korpusa NOVJ uništila postrojenja rudnika žive i time onemogućila dalju eksplataciju.

U rejonu s. Sedlarjeva (blizu Podsrede) 14. divizija NOV.J, posle jednomesečnog marša kroz Hrvatsku, prešla r. Sutlu i stigla na teritorij Štajerske.

Kod s. Stupice (blizu Kobarida) 18. slovenačka (Soška) brigada 30. divizije NOVJ uništila nemačku motorizovanu kolonu koja je pokušavala da se dolinom r. Nadiže probije iz Cedada u Kobarid.

Kod s. Kamnog (blizu Kobarida) 3. bataljon 19. slovenačke NO brigade »Srečko Kovesl u teškoj borbi odbacio nemačku kolonu koja je pokušala da iz Tolmina prodre u Kobarid.

U rejonu pl. Javorščica — s. Ravnica (kod Pilštanja) 14. divizija NOVJ vodila teške borbe protiv delova nemačkog 18. landesšicen-puka, ojačanih artiljerijom, koji su nadirali sa pravca Pilštanja i Sv Jurija Najzad ih je odbacila, nanevši im znatne gubitke.

Na putu Pilštanj — Planina 14. divizija NOVJ vodila teške borbe protiv nekoliko nemačkih odreda koji su nastojali da joj spreče dublji prođor u Štajersku. Divizija je uništila dva kamiona s nemačkim vojnicima, a zatim se prebacila na pl. Bohor.

U rudniku olova Sitarjevcu (kod Litije) jedinice Dolenjskog NOP odreda 7. korpusa NOVJ potpuno uništile 7 mašina za pogon, 2 pumpe za vodu i uspinjaču s motorom.

U rudnicima uglja Senovo i Raštanj (kod Krškog) 1. i 13. slovenačka brigada 14. divizije NOVJ uništile rudnička postrojenja i za duže vreme onemogućile eksplataciju

Na liniji s. Srednja Vas — s. Motnik (kod Vranskog) 6. slovenačka udarna brigada »Slavko Slander« 4. operativne zone NOV i PO Slovenije vodila teške borbe protiv jake nemačke kolone. Brigada se predveće, pod pritiskom nadmoćnih neprijateljskih snaga, povukla na pl. Meninu.

Na Trškoj gori (kod Novog Mesta) 4. slovenačka udarna brigada Malija Gubec« 15. divizije NOVJ vodila upornu borbu protiv jake nemačko-belogardejske kolone. Posle mnogih obostranih juriša neprijatelj je odbačen u Novo Mesto.

Posle oštih borbi na pl. Bohoru, 14. divizija NOVJ se probila preko druma Sevnica — Planina s namerom da se preko r. Savinje prebaci na područje Trbovijanskog rudarskog bazena. Na putu Sevnica — Planina uništena su dva autobusa s nemačkim vojnicima.

- Delovi Briško-beneškog NOP odreda izvršili prepad na nemačku posadu u Nimisu (u Italiji) i posle kraće borbe povukli se iz varošice.
- 12. februar**
- CK KP Slovenije dostavio okružnim partijskim komitetima cirkularno pismo o promeni borbene taktike okupatora u Gorenjskoj i Štajerskoj i o pokušaju infiltriranja četnika u redove NOV u cilju razbijanja jedinstva i slabljenja borbenih dejstava.
 - Ojačana četa nemačke 16. SS motorizovane divizije sa područja Ljubljane stigla u dolinu r. Savinje da bi pojačala nemačke snage angažovane u borbama protiv 14. divizije NOVJ i zatvorila prolaze preko r. Savinje u pravcu Trbovlja.
 - Kod s. Blatnika i na putu Rimske Toplice – s. Jurklošter jedinice 14. divizije NOVJ sukobile se i u oštroj borbi razbile nemački odred i probile se u rejon s. Sv. Petar – s. Olešce (kod Laškog). Ovde je sledećeg dana došlo do teških borbi.
- H. februar**
- Severoistočno od Celja 13. slovenačka brigada "Mirko Bračić" 14. divizije NOVJ vodila tešku borbu protiv nemačkih jedinica koje su se sa pravca Sv. Turija nadirale ka s. Dramlje. Divizija se uveče, preko druma Slovenske Konjice – Vojnik, probila na odsek s. Lindek – M. gora, gde je ponovo okružena.
 - Posle marša preko pl. Matajura, r. Nadiže i s. Macarola (kod Cedada) 17. slovenačka brigada »Simon Gregorčič« 30. divizije NOVJ napala nemačku posadu u s. Fojdi (u Italiji) i u uličnim borbama nanela neprijatelju osetne gubitke.
- 15. februar**
- Naredbom Štaba 4. operativne zone NOV i PO Slovenije, od Minerske čete, Kamničko-zasavske čete i specijalnih patrola formiran Kamničko-zasavski NOP odred.
 - Na prostoriji s. Lindek – M. gora (kod Celja) jedinice 14. divizije NOVJ vodile teške borbe u okruženju a uveče se preko s. Trnovlja, s. Zgornje Socke i r. Hudinje probile na pl. Paški Kozjak, razbivši jaku nemačku zasedu na putu Vojnik – Vitanje.
- Februar p.p.**
- Na osnovu naredbe Štaba 9. korpusu NOVJ od dela Idrijskog vojnog područja formiran Dolomitski NOP odred.
- 16. februar**
- Na položajima s. Sedanik – s. Brdea – s. Sv. Jošt (kod Velenja) jedinice 14. divizije NOVJ vodile teške borbe protiv nemačkih jedinica koje su ih okružile no pl. Paškom kozjakom.
- 17. februar**
- Grupa za proboj 14. divizije NOVJ (sastava: četiri bataljona) probila nemački obruč zapadno od s. Sv. Marjete (na putu Mislinja – Vitanje) i izbila na južne padine pl. Pohorja. Glavnina te divizije, sa komorom i ranjenicima, bila je prinuđena da se vrati na pl. Paški kozjak, gde je vodila upornu odbranu.
- 18. februar**
- Na položajima kod s. Planine jaka belogradističku kolonu iz Ajdovščine napala 3. slovenačku udarnu brigadu »Ivan Gradnik« 31. divizije NOVJ. Brigada ju je odbacila u polazni garnizon.
- 19. februar**
- U Crnomelju otpočelo I zasedanje SNOS-a. Donete su sledeće značajnije odluke: preimenovanje SNOO-a u SNOS; osnivanje zakonodavnog odbora SNOS-a; raspisivanje izbora za NO odbore; priključenje Slovenskog primorja Sloveniji; formiranje komisije za utvrđivanje zločina okupatora i domaćih izdajnika; određivanja narodnog poreza. Zasedanje je završeno 20. februara.
- Na prostoriji s. Srednje – s. Kambreško – s. Lig (kod Tolmina) delovi nemačke 162. pešadijske i 188. rezervne divizije i 10. SS policijskog puka napali na snage 30. divizije NOVJ. Divizija je posle teških borbi posela položaje na pl. Kolovratu, odašle se 20. februara, preko Soče, probila delom na Banjšku planotu a delom u rejon pl. Krna (kod Tolmina).
- Na položajima kod s. Brdca (blizu Velenja) 14. divizija NOVJ vodila teške borbe protiv nemačkih snaga. Uveče se, preko železničke pruge i r. Pake, južno od pl. Stropnika, probila u s. Plešivec (kod Velenja). Ovde su je ponovo okružilo jako nemačke snage.
- 20. februar**
- Kod Idrije delovi 31. divizije NOVJ uništili pomoćna rudnička postrojenja i topionice žive.
- ih februar**
- Na položajima Rodoslovnik – Jager (kod Velenja) 14. divizija NOVJ vodila žestoke borbe protiv delova nemačkog 18. landesšicen, 19. SS policijskog i 139. brdskog lovačkog puka. Divizija je protivnapadima odbila sedam neprijateljskih juriša, a uveče je izvršila pokret preko Plešivca i Krejdera, te sutradan, posle razbijanja jake neprijateljske zasede u s. Ravnama, izbila u rejon s. Bele Vode (kod Soštanja).

1944. februar

SRBIJA

februar 1944.

22. februar Na pl. Creti 6. slovenačka udarna brigada Slavko Slander« 4. operativne zone NOV i PO Slovenije vodila teške borbe protiv nemačkih policijskih jedinica, koje su se, posle dvočasovne borbe, uz osetne gubitke, povukle u Vransko.
23. februar Na položajima Stakne i Plešnik (kod Šoštanja) 1. slovenačka udarna brigada Tone Tomšič« i 13. slovenačka brigada »Mirko Bračić« 14. divizije NOVJ vodile jednodnevne borbe protiv neprijateljskih kolona iz s. Crne i s. Topolšice. Da bi razvukla neprijateljske snage, 14. divizija se podeliла po brigadama, odredivši svakoj poseban pravac daljeg kretanja.
25. februar Na pruzi Celovec – Jesenice jedinice Zapadnokoruškog NOP odreda uništile ž. st Podgorje (u Austriji) i zarobile 15 nemačkih vojnika.
U zaseoku Lah (kod Šoštanja) nemački vojnici napuli delove 1. slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič« i Stab 14. divizije NOVJ. Brigada se sa Štabom divizije, posle kraće borbe povukla u pravcu s. Bele Vode, gde se spojila sa delovima 13. slovenačke NO brigade -Mirko Bračić-.
26. februar Na Ludranskom vrhu (kod Mežice) 14. divizija NOVJ (bez 2. brigade) sukobila se s kolonom iz nemačkog 14. SS policijskog puka. Divizija se preko s. Zaloke prebacila u rejon s. Sv. Radegunde (kod Šoštanja) gde je sutradan uspostavila vezu sa 4. operativnom zonom NOV i PO Slovenije.
27. februar Na sektoru Grosuplje – s. Turjak – V. Lašče jedinice 7. korpusa NOVJ prešle u napad da bi okupatora i domaće izdajnike sprečile u opravci železničke pruge Ljubljana – Grosuplje – Kočevje. Te jedinice su istovremeno vršile pritisak na garnizone: s. Skofljicu, Rakek, Kočevje, Novo Mesto i Kostanjevicu.
28. februar GS NOV i PO za Sloveniju izdao naredbu o prepotčinjavanju 14 divizije NOVJ Stabu 4. operativne zone NOV i PO Slovenije.
Posle dvodnevnih oštirih borbi 15. slovenačka (Beločrnička) brigada 15. divizije NOVJ uništila nemačko-belogradistička uporišta s. Zdensku Vas i s. Sv. Anton (kod Grosuplja). Ona je istovremeno vodila borbe protiv nemačko-belogradističkih kolona koje su iz Ljubljane, preko Grosuplja, nadirale u pomoć okruženoj posadi.
29. februar Na položajima s. Konec – s. Vinja Vas – s. Podgrad 5. slovenačka udarna brigada Ivan Cankar 15. divizije NOVJ vodila teške borbe protiv nemačko-belogradističkih snaga iz Novog Mesta koje su nastojale da deblokiraju ovaj grad. Posle više obostranih juriša neprijatelj je odbačen u Novo Mesto.

SRBIJA

1. februar – U Jagodini (sada: Svetozarevo), Ćupriji i Paraćinu četnici u saradnji s nemačkim vlastima i SDS zaklali 51 pripadnika NOP-a.
2. februar – Us. Darosavi (sada: Partizani, kod Aranđelovca) Privremena šumadijska NO brigada napala na oko 300 četnika. Borba je trajala 4 časa. Neprijatelj je imao 14 mrtvih i 8 zarobljenih. Brigada je istog dana vodila borbu i s četnicima u s. Mirosaljcima (kod Aranđelovca), ubila jednog i ranila više četnika i zaplenila 1 pušku. Brigada je imala 4 poginula, 1 ranjenog i 2 nestala borca.
- Između s. Gorine i s. Kaluderice (kod Leskovca) 4. južnomoravska NO brigada i 1. južnomoravski NOP odred, u borbi vodenoj ceo dan, odbili napad četničkog Jablaničkog i Vardarskog korpusa i proterali ih ka s. Barju. Četnici su imali 13. mrtvih i veći broj ranjenih. Gubici jedinica NOVJ: 2 mrtva i 3 ranjena boraca.
- Radi lakšeg rukovođenja pri izvođenju zajedničkih akcija 2. južnomoravske brigade. Zaječarsko-timočkog NOP odreda i Ozrenskog partizanskog bataljona, GS NOV i PO za Srbiju formirao Privremeni operativni štab.
- Us. Barbarušincu (kod Vranja), radi usklađivanja dejstva jedinica 2. južnomoravskog NOP odreda. Kosovskog partizanskog bataljona i Kumanovskog partizanskog bataljona »Jordan Nikolov«, formiran Privremeni operativni štab.
- Održana okružna konferencija USAOJ-a za istočni Srem. Prisustvovala su 52 delegata iz vojske i pozadine (delegati OK i PK KPJ, ONO odbora, SKOJ-a i AFZ-a). Posle diskusije o rezultatima rada i o problemima organizacije donete su odgovarajuće rezolucije, poslati su pozdravi Zemaljskom odboru USAOJ-a i izabran je novi Okružni odbor USAOJ-a za istočni Srem.
- 2/3. februar – Između s. Beške i s. Krušedola (kod Iriga) delovi 1. sremskog NOP odreda posekli oko 300 t stubova.

- 3/4. februar**
- Na aerodromu kod Kruševca 2. južnomoravska NO brigada, Zaječarsko-timočki NOP odred i Ozrenski partizanski bataljon napali nemačku posadu, ali se, zbog otpora nemačkih vojnika i zbog intervencije 5. puka SDK iz Kruševa povukli ka pl. Jastrepcu. Zaplenjena je avionska i puščana municija.
- » februar**
- Us. Jabukoviku (kod Vlasotinaca), od boraca 2. južnomoravskog NOP odreda, GS NOV i PO za Srbiju formirao 5. južnomoravsku NO brigadu. Istovremeno je reorganizovan 2. južnomoravski NOP odred: formirana su dva bataljona.
 - Us. Brajkovcu (kod Aranđelovca) Privremena šumadijska NO brigada vodila borbu protiv četnika. Poignuo je jedan njen borac.
- i/S. februar**
- Delovi 4. i 6. vojvodanske NOU brigade i 2. sremskog NOP odreda napali posadu s. Morovića (kod Sida) koju su sačinjavali delovi 6. ustaškog bataljona, žandarmi, ustaška milicija i domaći Nemci, ukupno oko 200 ljudi. U prvom naletu zauzeti su bunkeri ispred mostova na r. Bosutu i r. Studvi a potom je oštra borba produžena u glavnem uporištu, oko žand. st. i škole. Oko 7 časova selo je zauzeto. Veći deo neprijateljske posade probio se prema Sidu. Poginuli su 1 žandarm i 9 ustaša, ranjeni su 2 žandarma i 10 ustaša i zarobljena su 3 žandarma. Gubici jedinica NOV I POJ: 8 mrtvih i 13 ranjenih boraca. Zaplenjen je 1 p. mitraljez, 18 pušaka, veća količina municije i druga ratna oprema, porušen je most na r. Bosutu i oštećena je pruga između Sida i s. Morovića.
- 5. februar**
- U s. Starom Slankamenu (kod Indije) grupa mesnih partizana napala finansijsku stražu i zaplenila joj oružje, odelo i opremu
- 6. februar**
- Između s. Martinaca i s. Laćarka (kod Srem. Mitrovice) 1. četa Diverzantskog udarnog bataljona GS NOV i PO za Vojvodinu minirala prugu i uništila lokomotivu i nekoliko vagona brzog voza.
- Na putu Sid – Ilok grupa kurira 2. sremskog NOP odreda napala autobus šidske opštine, te ubila 2 ustaše, 1 domobrana i 2 folksdjočera i zarobila 1 domobrana, uništili autobus i zaplenila 1 pušku, 2 pištolja i drugi materijal
- C/7. februar**
- U s. Bapskoj (kod Sida) četa 2. sremskog NOP odreda napala grupu ustaša te dvojicu ubila a drugu dvojicu ranila i zaplenila 6 pušaka i nešto vojničke opreme.
- 7/8. februar**
- Jedan vod 1. bataljona 1. sremskog NOP odreda napao na vojni magacin kod s. Kamenice (blizu Petrovaradina), te zarobio 9 domobrana (koji su prešli u partizane) i zaplenio 1 p. mitraljez, 11 pušaka, 8 bombi, 1880 metaka 1 dosta druge vojničke opreme.
- 8/9. februar**
- Jedna četa 2. sremskog NOP odreda upala u s. Lovaš (kod Sida) i ubila 1 domobranskog oficira, a od domaćih izdajnika zaplenila 9 pušaka, 3 pištolja 14 konja, 9 sedala, 3 kola sa zapregom i dosta druge vojničke opreme.
- 10 februar**
- Kod s. Bajčnica (blizu Prokuplja) 3. južnomoravska NO brigada odbila napad 2. bataljona bugarskog 123. pešadijskog puka, ojačanog artiljerijom i minobacačima, i jedne čete SDS. Napad je podržavala bugarska avijacija. Brigada je imala 8 mrtvih i 6 ranjenih, dok neprijateljski gubici nisu ustanovljeni. Oboren je jedan bugarski avion.
 - Us. Miroslajcima (kod Aranđelovca) Privremena šumadijska NO brigada napala četnike i posle kraće borbe naterala ih u bekstvo.
- 10/11. februar**
- Us. Baroševcu (kod Aranđelovca) jedinice Privremene šumadijske NO brigade napale četnike i posle jednočasovne borbe zauzele selo.
- 12 februar**
- Us. Darosavi (sada: Partizani, kod Aranđelovca) Privremena šumadijska NO brigada vodila borbu protiv četnika i žandarma SDS. Neprijatelj je imao više mrtvih i ranjenih, a brigada NOVJ 1 ranjenog borca. Brigada je istog dana rasformirana, a njeni bataljoni su ušli u sastav 1. šumadijskog i Kosmajskog NOP odreda.
 - Kod s. Custice (blizu Pirot) Nišavski NOP odred razbio grupu četnika i naneo im gubitke od 5 mrtvih.
- 12/13. februar**
- Između s. Putinaca i s. Golubinaca (kod Indije) delovi 2. čete Diverzantskog udarnog bataljona GS NOV i PO za Vojvodinu minirali prugu i uništili lokomotivu i nekoliko vagona teretnog voza s ratnim materijalom. Za to vreme je 1. četa istog bataljona miniranjem srušila teretni voz između s. Martinaca i s. Laćarka (kod Srem. Mitrovice) i uništila lokomotivu i o vagona.

- Između s. Bačinaca i s. Tovarnika (kod Sida) jedinice 2. sremskog NOP odreda posklesle 104 tt stuba i zapalile 2 straža mice.
- J3/J4. jebruar**
- Kod ž. st. Bresnić (na pruzi Prokuplje – Kuršumlija) delovi 4. južnomoravske NO brigade razrušili prugu. Usled toga je iz koloseka iskočio putnički voz, te su se prevrnula 3 vagona.
- 14. februar**
- U rejonu s. Dege (kod Tropoje, u Albaniji) nadmoćne nemačke jedinice i balići razbili Malesijski NOP odred (oko 200 boraca). Poginulo je i ranjeno 18 nemačkih vojnika. Odred je imao 11 mrtvih. Samt) oko 80 boraca, uglavnom iz partizanskog bataljona Bajram Curi«, uspelo je da se organizovano, po dоловима, povuče ka Đakovici i Ljumi (u Albaniji).
 - U s. Griju (u Albaniji) nemačke jedinice napale Prateću četu GS NOV i PO za Kosovo i Metohiju. Pored GS, u selu su se nalazili Pokrajinski komitet KPJ za Kosovo i Metohiju i Oblasni NO odbor. Posle 3–4 dana borbe Prateća četa, GS NOV i PO za Kosovo i Metohiju, Pokrajinski komitet i Oblasni NO odbor za Kosovo i Metohiju uspeli su da izbegnu uništenje i da se povuku u rejon s. Geg Husena (kod Tropoje, u Albaniji).
- J5. februar**
- Četnički Rasinski i Toplički korpus I delovi Velikomoravske grupe četničkih korpusa preduzeli napad na 3. južnomoravsku NO brigadu. Jastrebački i Zaječarsko-timočki NOP odred, Ozrenski partizanski bataljon i jedinice komande područja i komandi mesta na pi. Jastrepцу, s ciljem da ih nabace u dolinu r. Toplice i tu, uz pomoć bugarskih jedinica (koje su zatvarale dolinu Toplice), unište. Borbe su vođene do 24. februara. U njima je, po naređenju GS NOV i PO za Srbiju, uzela učešća i 4. južnomoravska NO brigada. Jedinice NOVJ su uspele da odbrane slobodnu teritoriju i prisile neprijatelja da se povuče ka pl. Kopaoniku i u polazne garnizone.
- Blizu Prokuplja (na pruzi Prokuplje – Kuršumlija) delovi 4. južnomoravske NO brigade porušili prugu, usled čega se srušio nemački oklopni voz.
- Februar s.**
- U rejonu s. Sirakova, s. Batuše i Kučeva delovi SDS i četnici, uz pomoć ueinačkih jedinica, posle nekoliko uzastopnih borbi uništili glavninu Požarevačkog NOP odreda. Svega 16 boraca se probilo na pl. Kosmaj i ušlo u sastav Kosmajskog NOP odreda.
- Februar d.p.**
- U Đakovici nemačka policija i milicija uhapsile oko 50 rodoljuba i boraca koji su se, po razbijanju Malesijskog NOP odreda, sklonili u to mesto.
- IG. februar**
- Između s. Raševca i s. G. Bresnice (na pl. Jastrepцу) Jastrebački NOP odred odbio napad četničke Topličke brigade i proterao je ka s. Jošanici.
- 16/17. februar**
- U s. Devči (kod Prokuplja) 3. južnomoravska NO brigada, Zaječarsko-timočki i Jastrebački NOP odred i Ozrenski partizanski bataljon napali delove četničkog Rasinskog korpusa. Borba je vođena celu noć. Četnici, razbijeni, u neredu su se povukli preko s. Klisurice ka s. V. Plani. Poginulo je 58 i ranjen je veći broj četnika. Gubici jedinica NOVJ: 12 mrtvih i ranjenih. Zaplenjeno: mitraljez, automat i 25 pušaka.
 - Između s. Vrdnika i s. Pavlovaca (kod Rume) mesna partizanska grupa, uz pomoć rodoljuba, posekla 40 tt stubova.
- 17. februar**
- U s. Lipovcu (kod Sida) manji delovi nemačke 13. SS divizije «Ilandžar» i dva bataljona domobranske Sremske brigade sa pravca s. Vrbanje iznenada napali 1. bataljon 2. sremskog NOP odreda. U oštrim uličnim borbama neprijatelj je proteran iz s. Lipova ka kapeli Sv. Luka, gde je na obali r. Spačeve uspeo da se zadrži i utvrdi. Gubici neprijatelja: 8 mrtvih i 12 ranjenih, a gubici jedinica NOVJ: 1 mrtav i 16 ranjenih boraca.
- IS. februar**
- U blizini pustare Inocenc (na putu Ilok – Slđ) jedna četa 6. vojvodjanske NOU brigade iz zasede napala dve neprijateljske patrole i u kraeoj borbi ubila 10, ranila 0 i zarobila 7 nemačkih žandarma i policajaca. Jednovremeno je druga četa zauzela pustaru Inocenc, koju su branili naoružani petokolonaši. Zaplenjena su 2 p. mitraljeza, 30 pušaka, preko 3000 metaka, 72 konja, 73 komada goveda, 100 kg duvana i druga oprema. Pustare Inocenc i Principovac (kod Iloka) spaljene su.
- 19. februar**
- U s. Ilincima (kod Preševa) Udarni bataljon 2. južnomoravskog NOP odreda i Kosovski partizanski bataljon odobili napad oko 200 kontra četnika, koje je prihvatiла jedna bugarska jedinica iz Preševa. Partizani su napali i ove neprijateljske snage i materijali ih da se u paničnom bekstvu povuku ka Preševu. Zarobljena su 3 a poginulo je 5 neprijateljskih vojnika.

- GS NOV i PO za Vojvodinu naredio Stabu Južnobanatskog NOP odreda da formira operativni štab i dao mu uputstva za dalji rad i dejstva u Banatu.
Između s. Martinaca i s. Laćarka (kod Srem. Mitrovice) 1. četa Diverzantskog udarnog bataljona GS NOV i PO za Vojvodinu minirala prugu. Uništeni su lokomotiva i 6 vagona transportnog voza s ratnim materijalom.
- 19/20. februar*
- U s. V. Plani (blizu Prokuplja) 3. južnomoravska NO brigada, Zaječarsko-timočki NOP odred i Ozrenski partizanski bataljon napali četnički Rasinski korpus i delove četničkog Topličkog korpusa. Ne uspevši da odbace četnike, u zoru su se jedinice NOV i POJ povukle na južne padine pl. Jastrepca. U borbi je poginulo 20 Četnika, a zaplenjeni su p. mitraljez, automat i o pušaka. Gubici jedinica NOV i POJ: 4 mrtvi i 4 ranjena bora.
- Kod s. G. Jošanice (blizu Prokuplja) u susretnoj borbi 4. južnomoravska NO brigada razbila četnički Toplički korpus i odbacila ga ka Blacu. Poginulo je i zarobljeno oko 150 četnika. Zaplenjeno: 2 p. mitraljeza, automat, protivtenkovska puška, 60 pušaka i drugo. Gubici NO brigade: 4 poginula. 4 ranjena i 6 zarobljenih boraca (koje su četnici streljali).
- 20. februar*
- Glavni štab NOV i PO za Vojvodinu naredio Stabu 1. sremskog NOP odredu da poruši prugu Novi Sad – Beograd i da ispita mogućnost za uništenje tunela kod s. Cortanovaca.
- 21. februar*
- Us. Svodu i s. Dejanu (kod Vlasotinaca) bataljon 5. južnomoravske NO brigade napao bugarsku posadu i zaplenio 1000 kg šećera i drugih prehrambenih artikala.
 - Kod s. Starog Divoša (blizu Iloka) delovi 6. vojvodanske NOU brigade napali kolonu nemacke policije koja se kretala iz s. Calme za s. Erdevik. U borbi je poginulo » policajaca, 1 oficir, a veći broj ranjen. Poginuo je i komandir 1. čete 1. bataljona 6. NOU brigade.
- 22/23. februar*
- Delovi 1. bataljona 4. vojvodanske NOU brigade napali žandarme i finanse u s. Martincima (kod Srem. Mitrovice), te posle kraće borbe zarobili 15 žandarma, finansa i 1 domobrana a zaplenili 22 puške, 1 p. mitraljez, 30 bombi, oko 500 metaka i dosta druge vojničke opreme.
- 23. februar*
- Kod s. Džigolja (blizu Prokuplja) 3. južnomoravska NO brieada, Zaječarsko-timočki NOP odred i Ozrenski partizanski bataljon vodili ceo dan borbu protiv delova bugarske 27. pešadijske divizije, podržanih avtijacijom, koji su pošli u pomoć četnicima u s. V. Plani. Jedinice NOV su se uveče povukle ka pl. M. Jastrepcu uz gubitke od 6 mrtvih i 10 ranjenih, dok je više neprijateljskih vojnika poginulo i ranjeno. Zaplenjeni su 4 mitraljeza i radio-stanica a oboren je jedan bugarski avion. Za vreme borbe četnici su iskoristili odsutnost jedinica NOV i POJ i neometano se povukli iz s. V. Plane ka Blacu i r. Rasini. Sutradan su se i bugarske jedinice povratile u Prokuplje.
- Između s. Vusa i s. Kozlla (blizu Vlasotinaca) jedan bataljon 5. južnomoravske NO brigade odbio napad 200 bugarskih vojnika i odbacio ih ka s. Svodu i s. Dejanu. Jedan borac NO brigade je poginuo.
- U rejonu s. Gospodinaca (kod Zabija) delovi 3. bačko-baranjskog NOP odreda ubili 4 madarska vojnika i nekoliko ih ranili.
- 24. februar*
- Na putu s. Putinci i s. Kraljevci (kod Rume) delovi 1. sremskog NOP odreda napali nemacku patrolu, te ubili 8 vojnika, 1 oficira i 1 podoficira i zaplenili 1 p. mitraljez, 1 automat, 6 pušaka i nešto druge opreme.
- 25. februar*
- Između s. Gibarca i s. Baćinaca (kod Sida) 1. četa Diverzantskog udarnog bataljona GS NOV i PO za Vojvodinu minirala prugu. Uništeni su lokomotiva i 8 vagona transportnog voza s ratnim materijalom.
- 26. februar*
- Kod s. Lipovice (blizu Vlasotinaca) delovi SDS i SDK i četnici iz Leskovca i Vlasotinaca, uz podršku bugarske avijacije, napali 2. i 5. južnomoravsku NO brigadu. U borbi vođenoj ceo dan neprijatelj je razbijen i odbaćen u polazne garnizone. Ostavio je 15 mrtvih.
- Između s. Gibarca i s. Kukujevaca (kod Sida) 1. četa Diverzantskog udarnog bataljona GS NOV i PO za Vojvodinu minirala prugu. Uništeni su lokomotiva i 1 vagon a pruga je oštećena.
- 26/2''. februar*
- Iz rejona s. Bosuta dve čete 1. bataljona 4. vojvodanske NOU brigade prešle r. Savu i napale uporište SGS i četnika u s. Ravnju (blizu M. Mitrovice). Zbog jakog otpora

neprijatelja iz utvrđene zgrade i jednog bunkera, napad nije uspeo. Poginulo je 39 boraca a izgubljeni su 2 p. mitraljeza i 1 protivtenkovska puška.

- Posle tri dana marša na temperaturi od minus 25°, rasteravši neprijateljsko obezbeđenje na mostu kod s. Biljanice (blizu Leskovca), 2. i 5. južnomoravska NO brigada prešle J. Moravu i Veternicu i prebacile se na teritoriju Puste reke sa 150 promrzlih boraca (od kojih je oo upućeno na lečenje u bolnicu u s. Vujanovu).
- **28. februar** Koci s. Martinaca (blizu Srem. Mitrovice) 1. četa Diverzantskog udarnog bataljona GS NOV i PO za Vojvodinu minirala prugu. Uništeni su lokomotiva i veći broj vagona transportnog voza s ratnim materijalom.
- Između s. Grabovaca i s. Obreža (u južnom Sremu) 2. bataljon 1. srémskog NOP odreda iz zasede napao vod nemačke policije jačine 40 ljudi. Poginulo je U i ranjeno 15 policajaca, dok su dvojica zarobljena. Zaplenjeno: 3 p. mitraljeza, 13 pušaka 6 bombi, 1 pištolj, 780 metaka i druga oprema.

- **29. februar** Kod s. Sejaca (blizu Vranja) 3. makedonska NOU brigada, Kosovski partizanski bataljon, bugarski partizanski bataljon Hristo Botev i dva bataljona 2. južnomoravskog NOP odreda razbili Vardarski četnički korpus jačine oko 800 četnika, Po red velikog broja poginulih četnika zarobljeno ih je oko 100, a priličan broj se podavio u nabujaloj r. Pčinji pri pokušaju bekstva. Grupa od 50–60 četnika je uspela da se prebaci na pl. Kukavici, dok je izvestan broj zavedenih prišao našim jedinicama. Zaplenjeno je preko 100 pušaka i druga ratna oprema. Time su četnici na tom području, potučeni i vojnički i politički, prestali organizovano da deluju.

U s. Beloljinu (kod Prokuplja) 3. južnomoravska NO brigada, Zaječarsko-timočki NOP odred i Ozrenski partizanski bataljon napali ojačani bataljon bugarskog 123. pešadijskog puka. Posle borbe vođene celu noć, zbog snažnog otpora neprijatelja, jedinice NOV i POJ su odustale od daljeg napada i povukle se ka pl. Jastrepцу i pl. Vidojevici. Neprijatelj je imao oko 20 mrtvih i 5 zarobljenih. Gubici jedinica NOV i POJ: 4 mrtva i 4 ranjena borce. Zaplenjeni su 2 minobacača, mitraljez, 4 p. mitraljeza i 17 pušaka.

- **Februar** U s. Trgovištu (kod Vranja) na konferenciji delegata seoskih NO odbora, izabran SNO odbor za srez pčinjski.
- Na pl. Kukavici obrazovan SNO odbor za Poreč.
- ONO odbor okruga leskovačkog izdao cirkular o radu NO odbora na teritoriji okruga o njihovim slabostima i nedostacima, o organizaciji sudova itd.
- U Šumadiji, u borbi protiv jedinica SDS, poginuo član OK KPJ i sekretar OK SKOJ-a za okrug arandelovački Milić Radovanović Mladen, narodni heroj.
- U zapadnoj Srbiji u borbi protiv Četnika i SDS poginuo član OK KPJ za Kragujevac Slobodan Minić, narodni heroj.
- U s. M. Požarevcu (blizu Mladenovca) poginuo u borbi protiv delova SDS sekretar SK KPJ za srez gročanski Ljubivoje Gajić Doka, narodni heroj.